

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Imenovanje in zaprisege Jevtičeve vlade

Sestavljajo jo pretežno mlajši moške — Od dosedanjih ministrov so ostali v njej samo trije — Med novimi ministri so dr. Svetislav Popović, bana dr. Marušić in Velja Popović, dr. Auer, dr. Vrbanić itd. — Finančni minister je dr. Milan Stojadinović

Beograd, 21. decembra AA. Danes je izšla naslednja službena objava:

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevi namestniki vzeli na znanje ostavko, ki so jo izročili predsednik vlade Uzunović Nikola, minister vojske in mornarice častni adjutant Nj. Vel. kralja, armijski general Živković Peter, ministra brez portfelja dr. Marinković Vojislav in dr. Sršić Milan, minister za kmetijstvo dr. Kojić Dragutin, minister za prosveto dr. Šumenković Ilija, minister za telesno vzgojo dr. Andjelinić Grga, minister za trgovino in industrijo Demetrović Juraj, finančni minister dr. Djordjević Milorad, minister za gradbo dr. Srkulj Stjepan, minister zunanjih zadev Jevtić Bogoljub, minister notranjih zadev Lazić Živojin, minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Novak Fran, minister za gozdove in rudnike Ulmanski Milan, minister za promet Kuzmanović Ognjen;

razrešili so jih dolžnosti, jih postavili na razpoložanje in imenovali:

za predsednika ministrskega sveta in za zunanjega ministra Jevtića Bogoljuba, ministra na razpoložanju;

za ministra vojske in mornarice častnega adjutanta Nj. Vel. kralja, armijskega generala Živkovića Petra, ministra na razpoložanju;

za finančnega ministra dr. Stojadinovića Milana, ministra v p.;

za ministra pravosodja dr. Kojića Dragutina, ministra na razpoložanju in narodnega poslanca;

za ministra za šume in rudnike dr. Popovića Svetislava, ministra v pokoji in narodnega poslanca;

za ministra notranjih zadev Popovića Velimira, bana drinske banovine;

za ministra brez portfelja dr. Hasanbegovića Avda, ministra na razpoložanju in narodnega poslanca;

za ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušića Dragotina, bana dravske banovine;

za ministra za trgovino in industrijo dr. Vrbanića Milana, senatorja;

za prometnega ministra Vujića Dimitrija, narodnega poslanca;

za ministra za prosveto Čirića Stevana, narodnega poslanca;

za ministra za gradnje dr. Kožulja Marka, narodnega poslanca;

za ministra za telesno vzgojo dr. Auerja Ljudevita narodnega poslanca;

za ministra za kmetijstvo dr. Jankovića Dragutina, odvetnika v Beogradu.

Beograd, 21. decembra AA. Nocoj so člani novega kabineta položili prisego v predsedstvu ministrskega sveta.

Predsednik Jevtić o poteku svojih pogajanj

Prva izjava novinarjem — Priznanje lojalnosti onih opozicijskih voditeljev, ki se je g. Jevtić z njimi razgovarjal — Vlada bo izdala deklaracijo

Beograd, 21. decembra p. Ministrski predsednik g. Bogoljub Jevtić je po zaprisegi novih ministrov sprejel v salonu predsedstva vlade novinarje in jim podal naslednjo izjavo:

»V pogledu nadaljnjega dela vlade, kateri imam čast načelovati, vam sedaj še ne morem dati nikake posebne izjave. V kratkem bo dala o tem potrebna obvestila vladna deklaracija.

Od trenutka, ko sem bil odlikovan s najvišjim zaupanjem, da sestavi vladu — in to z velikimi pooblastili tako v pogledu sestave vlade kakor v pogledu njenega delovnega programa — ste bili vsi priča mojih naporov in prizadevanj, da izkažem in ponudim vse možnosti za sodelovanje tudi onim političnim ljudem, ki so stali doslej ob strani in v opoziciji. Dolžan sem izraziti pri-

znanje in zahvalo za pripravljenost in dobro voljo, na katero sem naletel pri vseh, s katerimi sem se o tem razgovarjal. Dovoljujem si javno izraziti spoštovanemu g. Aci Stanojeviću posebno zahvalnost v tem pogledu. Važno je namreč, da nisem mogel ugotoviti v dobri razgovorov razlike glede pojmovanja v odnosih na državno ureditev, prav tako pa tudi ne razlike v pogledu glavnih linij državne in nacionalne jugoslovenske politike. To je moj optimizem za bodočnost dela moje vlade še posebno okrepilo.

Načelo sporazuma in sodelovanja je bilo dosedaj glavna odlika naše zunanje politike in je rodilo dobre rezultate. Moja želja je, da tudi v notranji politiki čim prej dosežemo pričakovane rezultate.

Včerajšnji dogodki

Gosp. Jevtić je pogajanja za sestavo svoje vlade končal v glavnem že dopoldne

Beograd, 21. decembra p. Mandatar krone g. Bogoljub Jevtić je danes ves dopolden nadaljeval razgovore s političnimi ljudmi, ki so prihajali v pošteve za sestavo nove vlade. Opazilo se je, da so danes prihajali v kabinet zunanega ministrstva skoro docela novi ljudje kakor včeraj.

Razgovori so trajali do 14. Ko je g. Jevtić ob tej uri odhajal iz zunanjega ministrstva, se je zahvalil novinarjem za njihovo pozorno zanimanje ter dodal, da so posvetovanja glede sestave nove vlade končana in da jim bo popoldne po objavi ukaza in zaprisegi vlade dal krajšo izjavo.

G. Jevtić se je ob 5. popoldne odpeljal na dvor in predložil regentskemu svetu listo nove vlade. Regentski svet je predloženo listo potrdil in podpisal. Ob 18. so se začeli pri predsedniku vlade zbirati novi ministri k zaprisegi. Z njimi so prišli tudi katoliški, pravoslavni in muslimanski svečeniki, ki so izvršili obrede zaprisege. Ob 19.30 je bila zaprisega končana in novi ministri so se razšli. G. Jevtić je nato pozval novinarje v salon predsedništva vlade, kamor je kmalu za tem tudi sam prispel. Ministrski predsednik g. Jevtić se je z vsemi novinarji toplo pozdravil ter se dal nato z njimi fotografirati. Nato se

je v kratkem govoru zahvalil novinarjem za pozornost, ki so mu jo iskreno izkazovali ves čas njegovih prizadevanj za sestavo vlade, ter naglasil, da bo glavna načela politike in delovnega programa svoje vlade pojasnil v vladni deklaraciji, ki bo objavljena v najkrajšem času.

Novi ministri

Dr. Svetislav Popović

Minister za šume in rude dr. Svetislav Popović je rojen 1882 v Zemunu. Gimnazijo je dovršil v Novem Sadu, pravno fakulteto pa na Dunaju. Po končanem šolanju je postal odvetnik in notar v Zemunu. Na programu srbsko-hrvatske koalicije je bil leta 1912. Izvoljen prvič za narodnega poslanca v hrvatski sabor in je vršil to funkcijo vse do konca svetovne vojne. Med vojno je bil kot jugoslovenski nacionalist dolgo časa interniran v Budimpešti. Po prevratu je postal član Narodnega veća in je bil nato tudi član časnega Narodnega predstavništva. Pri volitvah 1920 in 1923 je bil v Sremu izvoljen kot poslanec takratne demokratske stranke, po njenem razcepu pa se je pridružil samostojni demokratski stranki. Bil na njenem programu izvoljen leta 1925. in 1927. za narodnega poslanca ter bil tudi tu član glavnega izvršnega odbora SDS. V koalicijski vladi radikalne stranke in SDS od 27. marca do 27. julija 1924 je bil prometni minister. V Narodni skupščini je vedno sodeloval v zakonodajnem in finančnem odboru. Po 6. januarju je bil imenovan za člana vrhovnega zakonodajnega sveta ter izvoljen za zemunskega župana. Pri volitvah leta 1931 je bil izvoljen za narodnega poslanca v zemunskem srežu.

Velja Popović

Novi notranji minister Velja Popović se je rodil leta 1886 v Potočju, v srežu temniškem. Gimnazijo je dokončal v Kragujevcu, pravno fakulteto je dovršil v Beogradu, ekonomsko finančno znanost pa je študiral v Nemčiji, Franciji in Angliji. Leta 1914 je stopil v državno službo v finančnem ministru, kjer je ostal do leta 1919, ko je podal ostavko na državno službo ter se posvetil bankarstvu in politiki. Prvič je bil finančni minister v Pašićevi vladi od decembra 1922 do julija 1924. Nato je bil finančni minister v Pašićevi vladi od oktobra 1924 do aprila 1926. Bil je pripadnik bivše radikalne stranke. Za poslanca je bil izvoljen pri volitvah 1. 1923., 1925. in 1927. Sodeloval je pri reševanju raznih gospodarskih finančnih problemov in je bil na letošnjem kongresu pravnikov izvoljen za predsednika njihovega udruženja.

Stevan Čirić

Prosvetni minister Stevan Čirić se je rodil v Sremskih Karlovcih in izhaja iz stare srbske rodbine. Študiral je gimnazijo v Novem Sadu in dovršil filozofsko fakulteto na Dunaju. Postal je profesor. Po vojni je sodeloval v radikalni stranki. Leta 1920 je bil imenovan za banovinskega svetnika dunavske banovine. Leta 1931 je bil izvoljen za narodnega poslanca sreže Stare Pazove.

Dr. Ljudevit Auer

Minister za telesno vzgojo naroda dr. Ljudevit Auer se je rodil 8. avgusta 1892. pri Sv. Ivanu v križevskem srežu. Dovošil je pravo v Zagrebu, nato se je posvetil odvetništvu. Študiral pa je še v Pragi, Moskvi, Parizu in na Dunaju. S svojim delom se je vidno izkazal med mlajšimi jugoslovensko orientiranimi intelektualci. Minister dr. Auer sodeluje pri mnogih strokovnih listih in časopisih. Obenem je navdušen škol in starešina sokolske župe v Sisku. Pred 6. januarjem 1929 je sodeloval v samostojni demokratski stranki. Prvič je bil izvoljen za narodnega poslanca v Sisku leta 1931.

Inž. Dimitrij Vujić

Prometni minister inž. Dimitrij Vujić je rojen 6. septembra 1890 v Beogradu, kjer je dovršil tudi tehnično fakulteto. Elektrotehniko je študiral v Cannesu v Franciji, kjer je postal tudi inženjer. Nato je stopil v državno službo ter se udeležil kot rezervni oficir vseh vojn od leta 1912. do 1918. Za narodnega poslanca je bil izvoljen leta 1923. v

Za enkrat pa naj se zadovolje s kratko izjavo. (Objavljamo jo na drugem mestu. Op. ur.) Po prečitavanju svoje izjave se je ministrski predsednik g. Jevtić poslovil in se odpeljal domov. Jutri dopoldne bo prevzel vodstvo vladnih poslov od svojega predhodnika g. Nikole Uzunovića.

Novi ministri

Velikem Bečkereku kot priatelj bivše semljoradniške stranke. Leta 1931 je bil izvoljen za narodnega poslanca v srežu Novi Beče.

Dr. Avdo Hasanbegović

Minister brez portfelja Avdo Hasanbegović je bil pred leti že minister v vladi generala Živkovića. Rojen je 1. 1889. v Gackem. Študiral je pravo v Zagrebu. Bil je srbski vojni dobrovoljec, najprej v prvi dobroljki diviziji v Dobruđi, pozneje na solunski fronti. Bil je pomočnik bana drinske banovine.

Minister Hasanbegović je že od 1. 1920. aktivno sodeloval v političnem življenju in je pripadal radikalni stranki. Leta 1931 je bil izvoljen za narodnega poslanca ter je bil ves čas podpredsednik Narodne skupščine.

Dr. Marko Kožulj

Minister za gradbo dr. Marko Kožulj se je rodil 14. aprila 1887. v Beogradu na moru. Študiral je pravo. Do vojne je bil sokolski starešina v Zadru. V Zadru je izvedel tudi likvidacijo naših društev ter prenesel njihovo imetje v šibenik. Od 1926. do 1928. je bil predsednik občine v Šibeniku. L. 1930. je postal banovinski svetnik v primorski banovini, leto nato pa narodni poslanec šibeniškega sreža.

Dr. Milan Stojadinović

Finančni minister dr. Milan Stojadinović je bil rojen 23. julija 1888 v Čačku. Pravno fakulteto je dokončal v Beogradu, ekonomsko finančno znanost pa je študiral v Nemčiji, Franciji in Angliji. Leta 1914 je stopil v državno službo v finančnem ministru, kjer je ostal do leta 1919, ko je podal ostavko na državno službo ter se posvetil bankarstvu in politiki. Prvič je bil finančni minister v Pašićevi vladi od decembra 1922 do julija 1924. Nato je bil finančni minister v Pašićevi vladi od oktobra 1924 do aprila 1926. Bil je pripadnik bivše radikalne stranke. Za poslanca je bil izvoljen pri volitvah 1. 1923., 1925. in 1927. Sodeloval je pri reševanju raznih gospodarskih finančnih problemov in je bil na letošnjem kongresu pravnikov izvoljen za predsednika njihovega udruženja.

Dr. Milan Vrbanić

Minister trgovine dr. Milan Vrbanić se je rodil 8. septembra leta 1880 v Zagrebu. Študiral je gimnazijo in na konzularni akademiji na Dunaju, končno še pravo v Zagrebu. Od leta 1905. do 1918. je bil v avstro-ogrski konzularni službi. Po svetovni vojni je zapustil konzularno službo in postal generalni tajnik zagrebške borze, vendar pa na tem mestu ni ostal dolgo, ker je bil že 1. 1921. imenovan za direktorja bivše Hrvatske eskomptne banke, l. 1928. pa za generalnega direktorja Hrvatske sveobče kreditne banke, kjer je ostal do danes. Od leta 1929. dalje je predsednik zbornice za trgovino in industrijo v Zagrebu. Istega leta je postal tudi zagrebški mestni svetnik, leto nato pa častni generalni konzul švedske kraljevine v Zagrebu. Leta 1933. je po ostavki senatorja dr. Kostrenčiča prišel v senat.

Dr. Dragutin Janković

Minister za kmetijstvo Dragoljub Janković se je rodil leta 1888 v Ubu. Postal je odvetnik in nato vseučiliški profesor v Beogradu. Od leta 1924 dalje je bil profesor civilnega prava, potem pa se je zopet posvetil advokaturi.

★
Ostali gg. ministri so naši javnosti že znani.

Predsednik vlade Bogoljub Jevtić

Gosp. Bogoljub Jevtić spada v mlajšo generacijo jugoslovenskih državnikov. Doma je iz Kragujevca, kjer je bil rojen dne 24. decembra l. 1886. in bo torej ravno 48 dni dopolnil svoje 48. leto. Gimnazijo je študiral v Kragujevcu in Beogradu, prave pa na univerzah v Beogradu, Parizu in Berlinu.

Ko je studije končal, se je g. Jevtić posvetil diplomatski karieri. L. 1911. je bil sprejet v zunanje ministrstvo in njegova pot je šla kakor pri vseh diplomatih: služboval je deloma v ministrstvu v Beogradu, največ pa pri naših konzulatih in poslaništvih v inozemstvu. Po več časa je bil v Tirani, Rimu, Bruslju in Madridu. Njegove velike sposobnosti, združene z izredno marljivostjo, so bile vzrok, da je bila njegova kariera nenavadno hitra in da je že l. 1926. postal poslanik v Tirani. Ostal je tam samo poldrugo leto, ker je bil 30. januarja 1928 imenovan za našega poslanika na Dunaju. S tega položaja je bil leto kasneje (25. januarja 1929) poklican v Beograd na važno in odgovorno mesto ministra dvora. Na tem mestu si je v toliki meri pridobil zaupanje pokojnega Velikega kralja, da je 2. julija 1932 postal zunanji minister. Njegovo uspešno delo na tej težavni in odgovorni postojanki je splošno znano. Bil je ves čas najožji sodelovnik kralja Aleksandra pri velikem delu za pomirjenje in prijateljstvo med narodi. Ostal je zunanji minister v vseh vladah zadnjih dveh let in si je, kakor je skoro po sebi umevno, pridržal ta resor tudi sedaj, ko je sam stopil na čelo vlade. V svetovno vojno je g. Jevtić stopil kot »djak« in je v veliki novembarski ofenzivi leta 1914. sodeloval kot narednik-vodnik. Udeležil se je naslednje leto umika preko Albanije na Krf, kjer je postal podporočnik. Za svoje junaštvo v borbah na Kajmakčalanu je bil odlikovan z redom Beleške orla z meči.

Zinovjev in Kamenjev aretirana

Moskva, 21. decembra. g. Iz zanesljivih virov se je izvedelo, da sta bila aretirana Zinovjev in Kamenjev skupno s štirimi drugimi bivšimi vodilnimi člani stranke, katerih imena pa za zdaj še niso znana. Aretiranci bodo prišli pred sodišče, ki jih bo najbrže kaznovalo z izgnanstvom.

Velika letalska nesreča v Siriji

Beirut, 21. decembra č. Veliko nizozemsko potniško letalo »KLM«, ki vzdržuje promet na progi Amsterdam-Batavija, se je ponesrečilo na poti med Kairom in Bagdadom. Letalo je sleti ob poznuri nad sirske pustoljine zašlo v vihar in je vanj udarila strela. Letalo je padlo v puščavo blizu kraja Rutbe in zgorelo. Vsi potniki posadke so mrtvi. Letalo sta vodila pilota Geysendorff in Siliev. Poleg njih sta bila v letalu še dva mehanika in pa trije potniki, med njimi tudi novinar Berretti in profesor Walch z univerze v Bataviji.

Amsterdam, 21. decembra AA. Vest o katastrofi velikega holandskega letala je zbudila splošno žalost v vsaj državi. V vseh mestih vise na javnih in mnogih zasebnih hišah zastave na pol droga. Uprava holandske prekomorske letalske družbe izjavlja, da je najnovejša letalska katastrofa sicer hud udarec, vendar se bo ne glede na to nadaljevalo delo za nadaljnji razvoj letalskega prometa z nizozemsko indijo.

Odobritev francoskega proračuna

Pariz, 21. decembra AA. Poslanska zbornica je sprejela s 460 glasovi proti 126 v drugem čitanju celotni proračun.

Macdonaldova vlada pripravlja volitve

Osnovanje skupnega propagandnega odbora vladnih strank

London, 21. decembra. d. »Morning Post« je objavila zanimive podrobnosti o organizaciji propagande, s katero namerava nacionalna vlada otvoriti volilno borbo. Na čelu volilne propagande bo odbor, v katerem bodo zastopane vse tri vladne stranke. Za predsednika tega odbora in za voditelja volilne propagande nacionalne vlade je bil določen sir Kingsley Wood, ki je pokazal kot glavni poštni upravnik velike organizacijske sposobnosti. Wood bo nastopal kot politični zastopnik ministrskega predsednika Macdonalda ter je v zadnjih štirih mesecih že izdelal svoj načrt za propagando. V odboru bosta tudi predsednik konservativne strankarske organizacije lord Stonehaven, kot zastopnik nacionalnih liberalcev transportni minister Hore - Belisha, kot zastopnik nacionalne delavske stranke pa par-

lamentarni tajnik v kmetijskem ministru Earl de la Warr in drugi. Dočim bo celotno vodstvo podrejeno skupnemu odboru, bodo agitatorsko delo samo vršile strankarske organizacije. Ker nimajo nacionalni liberalci in nacionalna delavska stranka nobene prave politične organizacije, bo dejansko torej agitacijsko delo v rokah skupne organizacije. Odločilnega pomena bo dejstvo, da volilnega fonda, ki razpolaga z ogromnimi sredstvi, ne bodo upravljale posamezne stranke, temveč skupni odbor. V konservativnih krogih opozarjajo, da je dobil Wood s tem osebo sliha finančna pooblastila, kar kor jih je imel Lloyd George, ko je razpogladil v zadnjih dneh koalicije z osebnim fondom. Na veliko zasnovano propagandno organizacijo bo prvič prišla pred javnost s kampanjo ministrov na javnih zborovanjih.

Madžari so hudi na Turke

Neprijetno prebujenje iz sanj o vsemongolskem bratstvu — Turki odločno odklanjajo madžarsko pustolovsko in zločinski politiko

Bratislava, 20. decembra. Po ženevskem porazu se je madžarski srd obrnil na vse one, ki so kakorkoli pripomogli k obojbi skrivcev v marsejskem zločinu. Seveda so bile države Male antante dolžne najbesenejših napadov in ko je bila izbrpana zaloga vseh infamij na njih naslov, so se Madžari spomnili še neke »bratske« države, ki je tudi krepko stala za obtožbo in pomagala osramotiti podpornike zločinov. V Budimpešti jih najbolj boli, da morajo šteti med svoje nasprotnike tudi Turčijo. Znano je, da so se Madžari vedno vsiljevali Turkom, poudarjajoč nekako »turansko« plemensko bratstvo. Strah jih je namreč, da v vsej Evropi nimajo krvnih sorodnikov, kajti Finci in Estonci so se predalo, da bi se z njimi napravile kakšne politične vezi, temelječe na skupni plemenski pripadnosti. Turki pa so bili zlasti v preteklih dneh znatno bližji in nanje so Madžari vsuli svoje hrepence pogleda.

Kot sviteški narod so delili zlato sablje turkum generalom, ako je bilo le količnik plovda za tako odlikovanje. Ob obleganju Plevne so pošlali z zlato sabljo Osmana pašo, med svetovno vojno so enako odlikovali Envera, po svetovni vojni pa Mustafa Kemal. Vendar vsa ta darila niso mogla vzbuditi sorodniškega čustvovanja in zlasti modri Kemal ni nič dal na madžarsko poročanje, marveč je politiko svoje države uravnal tako, kakor so to zahtevali interesi turškega naroda. Madžari v teh računih niso porabili nikoli nobene postavke, pa naj se je sam Gombos potrudil in potoval v Ankaru na »bratske« noče.

L. 1910. so Madoloturi vzdignili velik krik in pokrenili gibanje, ki je imelo namen, da spoji vse narode turškega plemena v enotno narodno zvezo. Pokretu so dali ime »panturanizem« in Madžari bi ne bili, kar so, ako bi se ne bili navdužili za stvar, dasi jih ni nihče vabil v novo zajednico. Po vojni so tudi Turki zavzeli romantično tezo, zato da so se ja tem čvrsteje oprijeli Madžari. Smatrali so se za predstražo 600 milijonov azijskih Mongolov in da dajo poudarjena tem čvrstost, so sklenili poslati spomenik kralju Atili. Konec je prišli na vrsto še Džinnik, Timurlen in drugi mongolski osvajači.

Madžarski šovinisti so bili osebno lani kar blazni od navdušenja, ko sta Kanya in Gombos potrdila prijateljski pakt, sklenjen l. 1929. med Turčijo in Madžarsko.

Turškega zunanjega ministra Tefika Ruždi beja in Mustafa Kemala so madžarski listi nazivali za največja državnika vseh dni. »Pesti Hirlap« je tedaj pisal, da so se Turki in Madžari popolnoma sporazumeli glede skupnega nastopanja na Balkanu, kakor da ima Budimpešta sploh kako besedo na našem jugu. Njena moč se neha že pred Subotico, ali Madžari so bahaški domišljavci, ki mislijo, da se ves svet suče okoli krone sv. Stefana.

Za panturanizem se je zlasti zavzel tedanji predsednik zunanje-politične komisije v zbornici Gyula Pekár, ki se je tako zaletel v svojo »turansko« domišljijo, da je moral odstopiti a predsedstva omenjene komisije, brž ko se je njegov mili mehurek neelavno razpočil. Trezni Turki seveda niso šli na madžarske iluzije, molčali so, ko pa jim je bilo neumnosti dovolj, je carigradski poluračni list »La République« čisto jasno povedal, kaj mislijo na Turškem o madžarskih pustolovščinah. Omenjeni list je odkril, da se po Turčiji polika mnogo madžarskih pustolovcev in praporčič priateljem Madžarom, nai Turčiji prizaneselo a te vrste političnim delom. »Turčija ni kriva, ako so Madžari v takem položaju, da se morajo posvečati raznim nelenim poslom. Dovolj je, da madžarski nesedne trpe od njihovih zločinov. Te besede so bile tudi za Budimpešto dovolj jasne.

Ostalej Madžari ne marajo niti ališati o »turškem bratstvu«. Tefik Ruždi bej, nekdanji slavilni državnik, je nadel v nemilost in Madžari ga zdaj označujejo za »evanškera žid« dasi je tudi nim znan, da turški zunanji minister ni židovskega pokolenja. V najhujšem položaju na sta dve panturanistični društvi, ki sta tako izgubili najbližji predmet svojega navdušenja. Res da imajo Madžari še vedno plemenske bratce v Samojedih in Tunguzih, ali oboji daleč niso tako odlični kakor so Turki. Predsednik teh organizacij Pekár si ja v zadroči dal odstraniti telefon, da ga obunani Madžari ne morejo nadlegovati a čenčami o turanskem bratstvu.

Madžari se ravno od Turkov lahko naučijo prave mednarodne lojalnosti in smela za stvarno politiko. Ruždi bej jim je v Ženevi povedal vse resnico o njihovi »slatinski« politiki in a tem so Madžari za daljši čas ozdravljili svojih »vseokrajnih« načrtov. Zlato sablje bodo morali pošiljati odslej kam dalje na vzhod.

Paul Boncour o procesu proti marsejskim zločincem

Ničesar ne bo zanemarjenega, kar bi moglo doprinesiti k resnici, in jugoslovanski narod naj bo prepričan, da bo pravici zadoščeno

Pariz, 21. decembra. d. Preiskava o marsejskem atentatu se približuje zaključitvi. Francija ni mogla izposlovati, da bi se ji izročili osumljeni, ki so v zaporih ali pa na svobodi izven francoskega ozemlja, zaradi česar se bodo morali zagovarjati v Franciji pred sodiščem samo oni skrivci atentatorja, ki so jih prijeli na francoskem ozemlju. Proces bo v Aixu blizu Marseillea, kjer zaseda pristojno porotno sodišče in bo trajal približno teden dni. Sestava sodišča se ni znana, bržkone pa bo tožbo zastopal kot državni tožilec g. Rol, dočim bo Nj. Vel. kraljice Marijo zastopal kot privatno tožiteljico Paul Boncour, eden izmed najbolj slovitih francoskih odvetočnikov, bivši predsednik vlade ter zunanji minister. Izvršena so bile že vse sodne formalnosti zaradi vložitve tožbe in njenega zastopstva.

Zastopnikom tiska je Paul Boncour o prevzeti dolžnosti izjavil med drugim:

Častne dolžnosti, ki mi je bila poverjena, nisem sprejel samo kot pravnik in človek zakona, temveč tudi kot prijatelj jugoslovanskega naroda in kot človek, ki je neposredno občutil, kolika krivica in kolika bolelost je bila povzročena Nj. Vel. kraljici, mlademu kralju ter jugoslovanskemu narodu. Proces bo izveden po normalni proceduri, kar predpisujejo francoski zakoni. Sodišče bo storilo vse, da se ugotovi prava resnica in da se kaznujejo krivci, zase pa moram reči, da bom zastavljal vse svoj trud in vse svoje znanje za upravičenje trupa, ki mi je bilo izkazano. Ničesar ne bo zanemarjenega, kar bi moglo doprinesiti k resnici, in jugoslovanski narod naj bo prepričan, da bo pravici zadoščeno.

Proces v Aixu se bo pričel morda že meseca aprila. Zanj so se že pričele priprave, ker pričakuje, da mu bo hotelo prisostvovati zelo mnogo ljudi. Pred sodiščem se bodo

morali zagovarjati trije obdolženci, ki se nahajajo v marsejskem zaporu Zvonimir Popišil, Mijo Kralj in Ivan Rajić. Marsejski preiskovalni sodnik Duquin de Saint Paul je že v glavnem zaključil preiskavo, ki jo je vodil. Prijeti krivci so bili podrobno zaščitani v vseh zadevah ter so bili konfrontirani z vsemi pričami, s katerimi so se sešli v raznih krajih Francije pred atentatom. Razen tega so bili izvršeni potrebni strokovni ogledi na licu mesta.

Razen omenjenih treh je bilo v Franciji aretirano tudi gotovo število ljudi, za katere so sumili, da so bili v bližnji ali daljni zvezi s teroristi, vendar pa se ni mogla njihova udeležba ugotoviti. Eden izmed njih je tudi dr. Artuković, ki bo izročen jugoslovanskim oblastem, ko bo prešel v Francijo kazen zaradi uporabe potvorenih potnih listin. Francija je prišla na njegovo ekstradicijo in se bo moral dr. Artuković zagovarjati v Jugoslaviji pred sodiščem zaradi udeležbe pri znanem tihotapstvu orožja in poizkusu vstaje v Liki.

Avstrija noče izročiti Perčević

Pariz, 21. decembra AA. Agencija Havas poroča: Francoska zahteva po izročitvi Perčevića, ki je osumljen soudeležbe pri marsejskem atentatu, je bila odklonjena. Avstrijske oblasti pravijo, da je Perčević predložil alibi, ki jih je prepričal in da so obtožbe proti njemu nezadostne.

Dunaj, 21. decembra. č. Pred nekaj dnevi je bil izpuščen iz zaporov terorist podpolkovnik Perčević. Avstrijska vlada je zavrnila francosko zahtevo po njegovi ekstradiciji, ker so baje avstrijske oblasti do gnale, da ni bil v nikakoli zvezi a atentatorji v Marseilleu.

Na mrtvi točki

Zastoj francosko-italijanskih pogajanj, ker se Italija brani sporazuma z Jugoslavijo

Pariz, 21. decembra. g. Kakor poroča »ECHO de Paris«, so pogajanja za francosko-italijansko zblizanje običajna na mrtvi točki. Dasi je italijansko-francoski protokol o afriškem vprašanju skoraj popolnoma zaključen, so vprašanja o srednje-evropskem problemu ostala nerešena. V pariških diplomatskih krogih so zaradi tega opustili vsako upanje, da bi Mussolini kdajkoli podal od Francije zahtevano izjavo o spoštovanju edinstva in nedotakljivosti Jugoslavije, ki bi izredno olajšalo francosko pomirjevalno akcijo med Italijo in Malo antanto Isto velja za jamstvo avstrijske neodvisnosti Dasi je Italija pristala na načelo, da bi sosedne države Avstrije, namreč Češkoslovaška Nemčija, Madžarska in Jugoslavija pristopile k francosko-angelsko-italijanskemu garancijskemu protokolu, vendar ni doslej nobene izjave iz Rima o načinu, kako bi se mogla takšna akcija izvesti. Francija ne more pristati na nobeno rešitev, ki bi Malo antanto razcepila v dva dela, ker bi Rumunija po rimskih dispozicijah ostala izven tega garancijskega sistema. Za bližnjo bodočnost napovedano potovanje Lavala v Rim bi prišlo v teh okoliščinah v poštev le tedaj, če bi francoska vlada popolnoma opustila stališče, ki ga je doslej zagovarjala.

Danes PAT in PATACHON

v veselem filmu

MESEČNIKA

Bombe smeja in grohota

ZVOČNI KINO DVOR, telef. 21-24

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Pred preosnovno grške vlade

Atene, 21. decembra. AA. Glede na vesti, da bo Tsaldaris po zaprsegi predsednika republike Zaimisa odstopil in sestavil novo vlado, v kateri bo tudi Metaxas, je Tsaldaris sedaj izjavil, da bodo izpremembe morda šele po praznikih.

Vlada je predložila parlamentu dva nova zakonska načrta. Prvi se nanaša na ustanovitve višjega vojaškega sveta, drugi pa govori o vojaških nabavah. Oba sta v tesni zvezi z oborožitvijo in z obrambo Grčije. Ministrstvo za morarico ie v sporazumu z vlado že sestavilo načrte za nabavo dveh novih rušilcev. Oba bosta angleškega tipa.

Bombni atentat v Pireju

Atene, 21. decembra. AA. Iz Pireja poročajo, da je tamkaj davi na Venizelosovem bulvarju eksplodirala bomba. Razbila je okna pritličja in prvega nadstropja hiše, v kateri stanuje ugledni član venizelistične stranke zdravnik dr. Rafanum. Dr. Rafanum je porotnik v razpravi zaradi atentata, ki je bil izvršen lani na Venizelosa. Vladni listi trdijo, da gre za poizkus preprečenja procesa, ki se bo pričel jutri v Pireju. Proces bi se moral pričeti že pred 15 dnevi, je pa bil preložen, ker so bila vabila za nekatere priče ponarejena. Vladni listi pravijo, da so hoteli s tem dejanjem obremeniti obtožence.

Novi ruski poslanik v Parizu

Pariz, 21. decembra v. Danes je prišel v Pariz novi ruski poslanik Potemkin, naslednik pred meseci umrlega poslanika Dogaevskega. Na postaji ga je pozdravil odpravnik poslov in novolmenovani ruski glavni tajnik Društva narodov Rosenberg, ki bo sedaj odpotoval zaradi poročanja v Moskvo.

Ljubljana komaj čaka na vefilim

KLEOPATRA

ki se bo predvajal za božične praznike v Elitnem kinu Matici

Neznanje političnega zemljepisja

Mirovna konferenca v Versaillesu je pokazala, da so imeli državniki, ki so odločevali o usodi narodov, tako skromno zemljepisno znanje, da jih je v tem oziru prekašal marsikaj šolarček. Tako je n. pr. Lloyd George o priliki prepira za delitev Banata po tridevni debati ves obupan vprašal: »Kje pa je to blaženo mesto, ki se zanj bje tako hud boj? Pokažite mi to mesto na zemljevidu.«

Isti državnik je pred par leti ostroumno pisal o jugoslovansko-italijanski napestosti zaradi Albanije in je svoja izvajanja oprl na svoje slabotno znanje zemljepisja. Dejal je, da v Rimu zato tako zelo hrepene po okupaciji arnavtske obale, ker imale ta vse polno otokov, ki bi služili prav dobro za operacije italijanskemu brodogradu. Nasprotno pa da jugoslovanska obala ni prav nič členovita in pripravnja za take operacije. Dejanske prilike je postavil tedaj na glavo in na tem zgrešenem temelju napisal članek, ki so ga agencije razširile v vse svetovno časopise. Citatelji so občudovali bistri in dalekosežni politični pogled britanskega državnika.

Znano nam je tudi, da na zapadu sploh ne znajo zemljepisja Evrope, saj je pred par leti celo ugledna pariška revija »L'Illustration« prinesla lepo skico jugovzhodne Evrope in vzdolž po našem ozemlju od Ljubljane do Beograda se je vlekel razločen napis »Tchecoslovaquie«. Vemo tudi, da so tisoči italijanskih vojakov v svetovni vojni poznali Dalmacijo kot enega izmed svojih vojnih ciljev, vendar pa so čisto vpraševali da-li je Dalmacija res tako veliko, bogato in lepo mesto, da si moralo stotisoči Italijanov razbijati glave ob kršnem Krasu.

Kljub temu pa smo lahko uverjeni, da je zapad, ki ne pozna podrobnosti svoje lastne celine, dobro poučen o zemljepisju izvenevropskih dežel. Kolonialne koristi narakujejo podrobno poznanje daljnih krajev, zaradi česar trpi poznanje bližnjih. Neznanje je v takih primerih oprostitivo, ker imamo na drugi strani vse polno dokazov, da zapadni državniki do najmanjših podrobnosti poznajo zemljevid lastne države in lastnih prekomorskih posesti.

Zato se nam zdi tembolj čudno, ako čitamo v »včerašnjem« Slovincu, da je general Denikin v svojem nedavnem predavanju izrekel naslednje trditve: »Japonski poslanik v Parizu je pokojnemu Barthouju, preden je ta odpotoval v Beograd, dejal, da bi se mogla Japonska trajno sporazumeti s sovjeti le pod temi pogoji: Rusija da Japonski v dolgoletni zakup Kamčatko, Sahalin in Kurilske otoke za primerno vsoto.«

Za Kamčatko in severni del Sahalina bi bila japonska zahteva razumljiva, ker je to rusko ozemlje. Vprašanje pa je, kako naj dajo sovjeti v dolgoletni zakup Japonski Kurilske otoke, ki so japonska last že pol stoletja in niso v teh petdesetih letih nikoli menjali gospodarja. Znano je, da je Rusija odstopila Japonski te otoke že leta 1875. za neke koncesije, tičočee za Sahalina. Potem takem Japonska pač ne bo plačevala zakupnine Rusom za otoke, ki so njeni.

Kakor vidimo, se v zemljepisju ne vžejo samo Angleži in Francozi, marveč tudi kdo drugi.

Anny Ondra

kot

VESELA NASLEDNICA

Sodelujejo:

MATHIAS WIEMANN, PETER VOSS in MAX GULSTORFF

Danes premiera

vesele komedije polne smeja in zabave

ELITNI KINO MATICA

Predstave ob 4. 7.15 in 9.15 zvečer

Plebiscitne priprave v Posaarju

Volilnim komisijam bodo predsedovali nevtrajni inozemci — Rezultat bo znan šele 15. januarja

Saarbrücken, 21. decembra. d. Za praktično izvedbo posaarskega plebiscita dne 13. januarja so bile določene važne podrobnosti. V 83 glasovalnih okrajih bo 800 volilnih lokalov. Na vsak volilni lokal pride približno 650 volilnih upravičencev. Volilnim odborom bodo v posameznih volilnih lokalih predsedovali inozemci in bo v to svrbo prišlo v Posaarje kakih tisoč zastopnikov nevtralnih držav, po večini Švicarjev in Nizozemcev. Po glasovanju bodo žare z glasovnicami zapečateni ter oddane županstvom. Nato jih bo prevzela posebna komisija, ki jih bo odpremlja z močno vojaško stražo, bržkone tudi z oklopnimi vlakci v Saarbrücken. Transport posameznih žar v Saarbrücken bosta lahko nadzorovala po en zastopnik nemške fronte in opozicije.

V Saarbrücknu se bo pričelo štetje glasovnic v ponedeljek ob 8. zjutraj. Vsi, ki bodo zaposleni s štetjem, ne bodo smeli zapustiti določenega prostora pred proglasitvijo končnega rezultata. Posamezni izidi iz posameznih okrajev bodo bržkone objavljeni že pred objavo končnega rezultata. Kakor hitro bo končni rezultat ugotovljen,

bo telefonično sporočen v Ženevo, nakar bo tamkaj ter v Saarbrücknu istočasno objavljen. Računajo, da bo končni rezultat plebiscita znan že v jutranjih urah 15. januarja.

Semkaj je prišel danes drugi batalion italijanske posaarske policije. Oddelek šteje 400 mož in spada k prvemu polku grenadirjev iz Rima.

London, 21. decembra. w. Dva za Posaarje določena bataljona pehote, okoli 980 mož in 40 častnikov, sta zapustila taborišče in bosta v soboto zjutraj prispela v Saarbrücken.

London, 21. decembra. AA. »Daily Herald« prinaša temperamenten članek znanega prvaka nemških levčarjev iz Posaarja Maxa Brauna, ki pravi, da je važno za evropski mir, če Posaarje ne pride v roke narodno-socialistične Nemčije. Če se Posaarje vrne sedaj Nemčiji, bo to signal za podvojen narodno-socialistično propagando v vseh sosednih državah. Po sodbi Brauna so v zmoti vsi, ki mislijo, da bo posaarsko vprašanje s tem prešlo z dnevnega reda in da ne bi bilo več novih mednarodnih težav.

Zbor mariborskih strelcev

Maribor, 21. decembra

Sinoči je bil v Mariborskem dvoru redni občni zbor zvezne strelske družine, ki ga je v odsotnosti obolelega predsednika dr. Kobiča vodil podpredsednik podpolkovnik Bajo Stanešič. V toplo občutenem uvodnem nagovoru se je spomnil blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja, čigar spomin so navzoči počastili s parminutnim molkom.

Tajniško poročilo je podal Anton Mohor, blaginjski Ivan Vrisk. Družina šteje 119 članov, dohodki so znašali 17.839,55 Din, izdatki pa 16.332,98, saldo 1506,57 Din. Gospodar prof. Pero Cestnik je poročal o častnem uspehu mariborske strelske ekipe, ki se je pri letošnji vsedravnji strelski tekmi placirala na tretjem mestu. Vsega skupaj je bilo 31 strelskih vaj, oddanih je bilo 1400 strelkov. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika ravnatelj Ljubljanske kreditne banke Jože Stigar, ostali odbor je ostal v glavnem nespremenjen. Prisrčne pozdravne besede so spregovorili sreski načelnik Milan Makar, podpredsednik Narodne odbrane dr. Jančič, polkovnik Božo Putnikovič za strelsko okrožje, podpolkovnik Marko Nikolič v imenu častništva, prof. Skof za rezervne oficirje, postajnačelnik Lukačič v imenu Sokola, ter inž. Ziemfeld. Bil je to discipliniran zbor vseh mariborskih strelcev ter jasna slika njihovega patriotičnega delovanja.

Slika silne bede ob meji

Maribor, 22. decembra

Te dni je šla skupina izletnikov iz Maribora proti Sv. Urbanu. V jarku, ki vodi v Bresternico, stoji hišica, ki je med sosedi, pa tudi med Mariborčani znana pod nazivom »Vute«. Ko so izletniki šli mimo te hišice, je nekdo od njih slučajno pogledal skozi odprta vrata. Pri pogledu se mu je nudil pretresljiv prizor, da se mu je podzvestno izvil iz prsi presunljiv vzlik. Izletniki so na njegovo pobudo stopili v hišico in so že na pragu onemelo obstali, ko so videli v temnem, temnem prostoru osem otrok, starih od šest mesecev do osem let. Sredi med njimi je sedel oče, 35letni krovček Maček, v kotu žena z otrokom na prsih, zraven štedilnik, na katerem se očividno že ni kuhalo precej časa. Otroci so bili nagi in bosi, nekateri so imeli kakšno cunjo okoli trepetajočega telesa. Ob vstopu tujecev so se splašeni umaknili, pri čemer je bilo opaziti, da so jim od mraza šklepetala usta. Prizor je bil takšen, da bi najbrezbržnejšemu človeku stiskalo srce. Na ležiščih nobene odeje, le nekaj starih cunj je ležalo naokrog. V prostoru je bil hušji mraz kakor zunaj na prostem. Ubogi otroci... Oče je brezposeln in ne more otrokom nuditi lepšega življenja. Vest o silni bedi, v kateri živijo Mačkovi, je prispela tudi v Maribor in zbudila v krogih z dobrim srcem in plemenito dušo globoko sočutje. Prvi se je zavzel za uboge ljudi sreski načelnik za Maribor levi breg dr. Senekovič, ki je dal takoj napraviti po meri otrokom oblečke in perilo ter oskrbel druge potrebe. Tudi drugi ljudje naj se usmilijo siromakov in revežev, kakršnih je še veliko po Koziahu, kjer stanuje na stotine revnih in v neverjetni bedi živečih in žedečih družin.

Danes

ELISA LAUDI

v vefilimu

Rumena knjižica

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer

Občni zbor Centrale industrijskih korporacij

Beograd, 21. decembra p. Centrala industrijskih korporacij je imela danes svoj redni občni zbor. Vodil ga je predsednik g. Vladimir Arko iz Zagreba, ki je v svojem otvoritvenem govoru orisal težaven položaj industrije in apeliral na vlado, naj čimprej razpiše volitve v gospodarske zbornice, da bi mogli gospodarski krogi izvoliti svoje predstavnike, v katere imajo popolno zaupanje in ki bodo pravilno zastopali njihove interese. Nato je generalni tajnik dr. Čurčin podal obširen referat o splošnem gospodarskem položaju in o položaju industrije, tajnik dr. Gregorič pa referat o davčni obremenitvi. O poročilih se je vršila obširna debata, v katero je posegel med drugim tudi tajnik Zveze industrijev v Ljubljani inž. Milan Suklje. Po razpravi bo centrala industrijskih korporacij v posebni resoluciji dostavila svoje želje in zahteve merodajnim krogom.

Novi generalni konzulati

Beograd, 21. decembra AA. Konzulati v Bratislavi, Gradcu, Liliu, na Reki, v Skadru in Carigradu so izpremenjeni v generalne konzulate.

Zima se bliža

Semmering, 21. decembra v. Na Semmeringu sneži nepretrgoma. Temperatura je okoli ničle.

Izbruh ugaslega vulkana

Tegucigalpa (Honduras), 21. decembra č. Davi ob 4.12 je nastal potres v okolici vulkana Erapica, o katerem so ljudje menili, da je ugasnil. Na vulkanu se je odprlo 16 žrel, ki so vsa hkratu bruhala lavo. Vsa okolica je strašno razdejana. Več vasi je zgorelo v žareči lavi. Mnogo ljudi je bilo ubitih.

Balkanski nogometaši v Atenah

Atene, 21. decembra AA. Dasi so prišle v Atene nogometne reprezentance Jugoslavije, Bolgarije in Rumunije, ki bodo od 23. decembra do 1. januarja sodelovale na nogometni balkanijadi. Tekmovalci bodo med seboj in z grškim moštvom 23., 25., 26. in 30. decembra ter 1. januarja. Goste so na postaji pozdravili predstavniki grškega nogometa. Za te tekme vlada v vseh grških krogih izredno zanimanje. Gosti so se nastanili v hotelu Akropolis.

Še en vlom v Št. Vidu pri Stični

Št. Vid, 21. decembra

Komaj včeraj smo poročali, da so neznaní storilci vlomili v Krašovčevo trgovino v Št. Vidu in odnesli precejšen plen. Zdaj nam poročajo, da je bilo v eni zadnjih noči skozi okno vlomljeno še v trgovino Antona Rojca v Št. Vidu in z nezaklenim obiskom je iz pisalne mize izginilo 7000 Din (6 tisočakov in 50 kovanec po 20 Din). Kakor kaže, se okrog Stične mudi za poslom večja kriminalna družba, ki ji bo treba posvetiti budnejšo pozornost.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 21. t. m.: Ciklon nad severnozpadno in južno, visok pritisk v drugih delih Evrope. Prevladuje oblačno, mestoma deževno vreme. — V Jugoslaviji je bilo deloma oblačno na zapadu in jugu, drugod oblačno. Slaba košava v Podunavju, padec temperature v veji držav, približno za 2 stopinji. Minimum Zaječar 2, maksimum Ercegovci 15.

Novosadska vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno, umirjeno hladno vreme, z deževjem na zapadu. V Podunavju košava.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Hladnejše vreme.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno, lahke padavine. Temperatura bo najbrž nekoliko padla.

Naši kraji in ljudje

Za kraljev spomenik v Celju

Celje, 21. decembra
Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Celju je sklenil postaviti likovni spomenik. Celje je po velikosti tretje mesto v naši banovini in je zgodovinsko važno izma davnih dni do najnovejšega časa. Ima pravico pa tudi dolžnost, da na dostojen, viden in trajen način slavi spomin na blagopokojnega kralja. Spomin naj bo izraz naše velike hvalnosti za vse njegovo življenjsko delo. Iz kamna izklesani njegov lik naj bo veran izraz vseh onih lastnosti, ki so ga dičile. Razodeva se naj iz njega Njegov pogum, Njegova modrost, dobrotu in ljubezen.

Kakor nas je v plodonosnem življenju srečno vodil od osvobodjenja do prane smrti, kakor se je v zadnjih vzhajajočih spominjal Jugoslavije, ki nam jo je On ustvaril, tako naj nam v bodočnosti hvalen spomin na mrtvega kralja udrži naše voljo in krepi naše sile, da hočemo živeti in delovati po Njegovem svetlem vzgledu in prid narodu in domovini. Veliki kralj iz naroda je mrtve, Njegov duh živi in bo živel med nami! Njemu se klanja Jugoslavija!

Pripravljalni odbor za postavitev spomenika v Celju za mesto Celje in politične srece Gornji grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Lasko, Brežice.

Dr. Juro Hraščev, predsednik I. r.

Pripomba: Nabiralna akcija se bo omejevala samo na politične srece Celje, Gornji grad, Slovenjgradec, Konjice, Šmarje, Lasko, Brežice, ki nagibajo se po svoji legi k Celju in ki spadajo v področje okrožnega sodišča in vojskega okrožja Celje.

Kollmanova ustanova

Ljubljana, 21. decembra
Kakor je javnosti že znano je zapustil trgovec Kollman svoje premoženje v dobrodelne namene. V to svrhu je določil svojo vilo Pod Rožnikom z vsem parkom ter gospodarsko poslopje in vse premičnine v vili. Vila in vse premičnine se morajo prodati ter se izkupiček razdeli na dve ustanovi in sicer: 1. Ustanova za ubožne slepce iz Slovenije in 2. Ustanova za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev.

Izkupilo za prodano posestvo se mora plodonosno naložiti in za podpore se porabijo vsako leto vse obresti. Ustanovo upravlja poseben odbor, ki sestoji iz mestnega predsednika ter iz enega zastopnika občinske uprave ter podpornega društva slepcev v Ljubljani ter Trgovskega društva »Merkure«. Odbor je že prevzel upravo posestva ter je njegova prva skrb, da posestvo in premičnine vnovči. Ko bo vse to urejeno, bodo razpisane ustanove. Vse zadeve posle vodičasno gospodarski urad mestnega poglavarstva.

Savinjska dolina dobi novo meščansko šolo

Zalec, 21. decembra
Ze davno pred vojno se je trg Zalec prizadeval za ustanovitev meščanske šole, toda razmere so čas prehiteli tako, da je bila Zalečanom ta želja izpolnjena šele v Jugoslaviji. Zaradi neurejenih gospodarskih razmer pri vzdrževanju šole pa je bila meščanska šola v Zalcu l. 1926. zopet uknjena. Trenutno so bili tedaj ljudje zadovoljni, toda iz leta v leto je bila napaka, ki so jo zagrešile prispevajoče občine s tem, da so pustile šolo ukiniti, očitneja, zadnja leta pa naravnost boleča. Gospodarska kriza je pritisnila prav trdo ob steno tudi vse tiste gospodarje, ki so preje lahko pošiljali svoje hčerke in sinove v Celje. Na drugi strani pa pogreša trg sam dotoka kupovalcev, ki ga tvortijo v veliki meri ravno učenci meščanske šole iz najbližje okolice. Ta tok je sedaj naravnjen v Celje in Zalec stopi ji že dolgo vrsto let ob strani. Vsi ti vzroki skupaj in pa dejstvo, da je največji trg v Savinjski dolini brez višje organizirane šole, so povzročili, da se je miselnost Zalečanov spremenila.

Sedanja občinska uprava je pod predstvom g. Lorberja Rudolfa soglasno sklenila, da se v Zalcu spet otvori drž. meščanska šola. In ne samo to. Takoj je bil sprejet tudi sklep, da se v ta namen dvigne poslopje, kjer je nastanjena drž. osnovna šola za eno nadstropje in da se vse to izvrši v večini spomin na blagopokojnega Viteškega kralja, po katerem naj dobi tudi nova meščanska šola svoje ime. Ta sklep je predložila občinska uprava sreskemu načelstvu v Celju, ki je za pretekli četrtek

sklicalo komisiji ogled prostorov, kjer naj se nastani snujoča se šola. Komisija, v kateri je zastopal prosvetni oddelek banske uprave ravnatelj Lajovic in inž. Navinšek, je pod predstvom sreskega načelnika dr. Vidmarja ugotovila, da so za prva dva razreda potrebni prostori takoj na razpolago v risalnici in eni učni sobi, ki se sedaj ne uporablja, pisarna in drugi stranski prostor pa bodo za prvi dve leti v enem kabinetu sicer malo tesni, toda primerni. Najkasneje v šolskem letu 1937-38 bo občina nadzidala drugo nadstropje, kjer bodo: 4 učne sobe, risalnica, fizikalna so-

38 milijonov Din škode po uimah Skupno ocenjena škoda v dravski banovini

Ljubljana, 21. decembra
Letošnje povodnji, ki so se v dravski banovini vrstile od pomladi do pozne jeseni, kakor tudi silovite nevihte s točo so povzročile po raznih krajih in srezih nad 38 milijonov škode, ki je bila določena po pregledanih in kontroliranih cenitvah, izvršenih od posameznih cenilnih komisij.

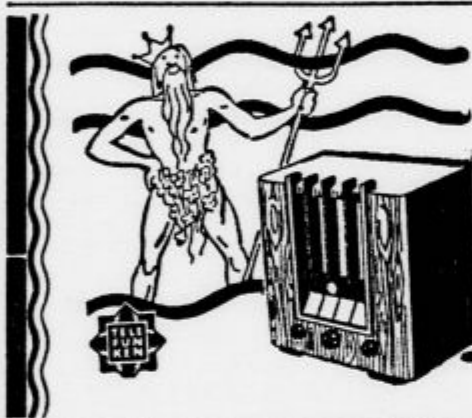
Škoda po katastrofalnih poplavih je za letošnja cenjena na okoli 7.500.000 Din na poljih in travnikih. Logaški srez ceni škodo na 2 milijona dinarjev. Najhuje sta bili prizadeti Planinska kotlina, ki je bila skraj 5 mesecev pod vodo, in Loška dolina, ki je zlasti pri velikih pomladnih poplavi trpela ogromno škodo na njivah, ko so bili dvakrat uničeni posevki. Hudo so bili prizadeti tudi srez: Krško, Konjice, Brežice, Ljubljana-okolica, Celje, Maribor levi breg, Novo mesto, Šmarje pri Jelšah, Metlika, Ptuj, Litija in celo Radovljica. V zadnjem srezu se je poletni nad Kropo in okolico utrgal oblak. Vode so drvele s hribov in silno pustošile. V teh srezih je škoda cenjena od 150.000 do 1.500.000 Din. Sreza Kočevje in Črnomelj izkazuje manjše

ba, pisarna, gospodinjstva soba in trije kabineti. Z nadzidavo drugega nadstropja bo prezidano tudi posebno stopnišče za prvo nadstropje, tako da bo osnovna šola imela svoj vhod, meščanska pa svojega. S tem, da se je upravna občina zavezala poskrbeti za šolo potrebne prostore in prispevati k vsakoletnim vzdrževalnim stroškom, ni od te strani nobene zapreke proti ustanovitvi in otvoritvi za vso zgornjo Savinjsko dolino najvažnejše šole. Prebivalstvo trdno pričakuje, da se bo prvi razred začel v šolskem letu 1935-36. Šola bo imela kmetijski značaj.

škodo, do 40.000 Din. Decembrska povodenj je napravila okrog 250.000 Din škode v slovenjgraškem srezu.

Razne ujme in toča so poleti napravile po vinogradih, njivah in drugih kulturah do 38.500.000 Din škode. Najhuje je bil prizadet srez Ptuj, kjer je bila škoda cenjena na 6.500.000 Din, dalje celjski srez 5.400.000 Din. V tem so bili osobito oškodovani kraji ob Savinji. Krški srez zaznamuje 4 in pol milijona Din škode, Maribor levi breg 2 in pol milijona, Črnomelj 2 in pol milijona, Brežice nad 1 milijon, Gornji grad nad 1 milijon, Metlika 1.200.000, Novo mesto 1.300.000 Din. Najmanj je trpel srez Dolnja Lendava, ki izkazuje le 24.000 Din škode. V srezu Dravograd je bilo po uimah do 500.000 Din škode, v srezu Maribor desni breg pa 600.000 Din. Prav nobeno ali pa neznatno škodo so imeli srez: Murska Sobota, Kočevje, Radovljica in Kamnik.

Po toči in poplavih trpeči kraji v dravski banovini so dobili od državne blagajne nakazano skupno 100.000 Din podpore, od banske uprave pa skupno 500.000 Din.

GOSPODAR RADIO VALOV
TELEFUNKEN SUPER SPREJEMALEC

„NAUEN“

v omari iz žlahtnega lesa Din 4.500.—
(isto za kratke valove) ravno tako na odplačila pri

PRO-DAJALNA
TELEFUNKEN
JUGOSLOVENSKI SIEMENS D. D.
Ljubljana, Tyrševa cesta 1a. 10817

Ogromno melioracijsko delo

Z osuševanjem pančevskega barja so pridobljeni veliki kompleksi rodovitne zemlje, zavarovani z ogromnim nasipom

Beograd, 21. decembra
Ko se je sklenilo, da se zgradi pri Beogradu veliki dunavski most, ki naj bi vezal Beograd s Pančevom in dalje vse naš jugozapad s severovzhodom naše države ter sploh z vsem evropskim vzhodom, se je pokazala tudi nujna potreba, da se osuši pančevsko barje (»rite«). To barje je leto za letom poplavljal Dunav in bi te poplave, ko bi se zgradila nasipa z železniško progo in cesto, zaradi zadržavanja vode ogražalo še večje ozemlje. Tako je prišlo do sklepa, naj se pančevsko barje popolnoma osuši, s čimer bi se pridobilo 36.800 ha najplodnejšega zemljišča. Leta 1929. je bila podpisana pogodba med našo državo in francosko tvrdko Batignolles, ki se je obvezala, da bo izvršila vsa dela osuševalnega načrta v treh letih za 254.290.937 Din. Računali so, da se bo moglo vsako leto delati najmanj 180 dni. Delo pa se je zavleklo zaradi vremenskih in drugih nepravil, zlasti pa pri napravah za odvajanje vode in bo dovršeno šele 1. julija prihodnjega leta.

Veliki dunavski most za železniški in vozni promet ter prehod pešcev je že popolnoma dovršen, dovršen je je tudi železniški most čez Tamiš pri Pančevu. Most čez Tamiš za vozni promet pa bo dovršen do 1. julija 1935. Železniška proga od dunavskega mostu do Pančeva bo tudi dovršena do tega časa, cesta pa je mesec dni poprej. Na železniški progi in pri cestnem nasipu je bilo treba zgraditi celo vrsto mostov čez odvodne prekope in podvoze za krajevni promet. Doslej so zgradili že 52 manjših mostov, 7 pa jih je še v delu. Poleg tega so zgradili tudi 12 večjih mostov.

Največje in najtežje delo na tem področju je 92 km dolgi obrambni nasip okrog vsega ozemlja. Ta nasip vsebuje okrog 12

milijonov kubnih metrov zemlje. Nasip je že dovršen, izvzemši kakih 100 m zaključnega venca. Vse nasip so posejali s travo, proti Dunavu, od katerega je oddaljen do 1250 m, pa so ga zavarovali še z nasaditvijo vrh prav na gosto. Po vsem barju so izkopani zbiralni in odvodni prekopi v skupni dolžini 120 km. Za prehod čez nasip je zgrajenih 47 ramp s 124 vrati. Za odstranjevanje vode gradijo 3 velike dvigalne postaje s scesalkama, ki dvigajo v sekundi po 21 kubnega metra vode.

Vse ozemlje je razdeljeno na 16 čuvajskih in 9 kanalskih okrajev. Vsa čuvajski okraj meri okoli 5,3 km nasipa. Na vseh 23 km je en nadzornik. Za nadzorstvo teh okrajev so urejene seveda mnoge postaje s stanovanji nadzornega osebja. Od sveta na osušeno barju pripada 31 odstotkov državi, 47 odstotkov občinam, zasebnikom pa 22 odstotkov. Državni in občinski svet bo v prvi vrsti razdeljen vojni prstovolcem. Kake vrste svet je tu, kaže pač najbolje dejstvo, da so letos kosili deteljo pet do šestkrat in da je kuruza zrastle do 3 in pol m visoko.

V slučajih zastrupljenja, povzročene ga po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiu, opiju, kokainu je uporaba naravne »Franz Josefovce grenčice bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navaajo, da pri zastrupljenju s svincom staropreizkušena »Franz Josefovca voda ne odpravi samo trdovratno zapeko, temveč, da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. »Franz Josefovca grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Menihi, ženske in prosjaki

Ljubljana, 21. decembra
V zadnjem času sta se v nekaterih krajih po Gorenjskem pojavila dva čudna menihi, ki hodita od hiše do hiše, od vasi do vasi in pobožno zbira pri krščanskih ljudeh milodare v svete namene. Pravita, da sta od daleč, iz Azije, da sta sirokaldejska menihi. Posebno pozorni so postali nanju v Lescah, kjer so opazili, da imata pobožna prosjaka zelo mnogo smisla za minljive pozemske reči in tudi ženskam ne dasta miru.

V začetku decembra se je kar za par dni pomudil v Trzinu podoben božji potnik, ki je bil bržkone eden iz te dvojice. Pripovedoval je, da je armenski duhovnik, in je pobiral darove za svete maše in misijone. Pri prosjačenju po hišah se je obnašal precej objestno in nasilno in je prav tako ljubeznivo tiščal v ženske. Podoben »armenski duhovnik« je že lani hodil po litijski okolici in se je v neki krčmi začel kar resno ženiti. Takrat je pravil, da pobira milodare za nesrečne otroke v Iraku.

Očitno je, da takšne pustolovski lažmaziljenici, ki se razen v splošni meniško kuto spretno ogrinjajo še v romantično senco daljne, trpeče azijske domovine, med dobrih, pobožnimi slovenskimi ljudmi prav dobro izhajajo. Treba je samo, da od časa do časa spremenijo svoj delovni okoliš in svoje ime. Kako drzni so lahko ti pustolovci pri nas, priča tudi dej-

Med slovenskimi delavci v prestolnici

Beograd, decembra
Po vsej prestolnici so razsejani Slovenci. Stanujejo v palačah in v najsiromašnejših hišicah. Čim dalje traja splošna gospodarska stiska, tem več jih stanuje v predmestjih, tam po starem in novem Diermu. V Voždovcu, v predmestju kraljice Marije, po Topčiderskem in Pašinem brdu in na Čukarici. Vse, ki jih je vrgla usoda v predmestja, se lovijo za tisto malo, kar terja človeški želodec neizprosno dan za dnevom. V teh predmestnih hišicah, ki so nekatere prave podrtje, stanujejo naši delavci, ki so zaposleni po beograjskih tvornicah, po pristaniščih, skladiščih in drugih podjetjih. Njih usoda je žalostna.

Obiskal sem pred dnevi družino našega delavca. Stanuje eno uro daleč iz prestolnice visoko gori na čukariskem griču. Tam stoji sredi kope zamazanih hišic koča s dvema sobama.

Pred bajto je stal naš delavec in se razgovarjal s sotrpinom Srbom, a katerim ga družni usodi pri naporom delu v vsakem pristanišču. Ko sta se poslovila, sem pristopil k rojaku.

Poznala sva se že dolgo, zato mi je mož brez ovinkov govoril o svoji usodi in o življenju drugih naših delavcev.

»Glejte,« je rekel, »kako živim! Zena mi je rodila pet otrok in pri šestem je umrla zaradi izkravitve. Dve leti je že od tega. Pustila me je samega z nedoraslimi otroki. Kaj sem hotel! Najel sem si žensko, ki mi pospravlja in skrbi za otroke.«

Povabil me je v hišo. Ena sama soba je prav za prav v njej. Velika dovolj, a zatohla, in stene so bile vlažne. V kotu so ležali na žakljevini, v kateri je bila slama, trije otroci. Dva sta sedela ob siromašni mizici. Ko sva vstopila, sta se dvignila in ponudila stol. V sobi nisem videl skoro nikakega pohištva.

Ne da bi ga kaj vprašal, je delavec nadaljeval:

»V tej hišnji živimo že četrto leto.

„Mlada pota“ na krivih potih

Ljubljana, 21. decembra
Ko je včeraj popoldne stražnik na Martinem trgu ustavil nekega 17letnega fantja z Glinc, ki je skušal tam spraviti nekakšne knjige med ljudi, se najbrž nista zavedala ne eden ne drugi, da spravlja zanimivo literarno diskrepcijo na dan, ki jo bo morala po njih zabeležiti tudi zgodovina slovenskega slovstva. Fant je nosil s seboj 19 novih izvodov Zupančičeve pesniške zbirke »Mlada pota« in jih nudi na prodaj po kovački komad. Stražniku se je zdel vsa kupčija malo sumljiva in je mladega prodajalca povabil s seboj.

Oton Zupančič je izdal »Mlada pota« 1920 v založbi »Omladin« in v tisku neke celjske tiskarne. Knjiga je pomenila tedaj ponovno veliko zmago moderne in je bila v kratkem razprodana, tako da je dandanes tudi v antikvarični prodaji težko dosegljiva. V sporazumu z avtorjem je založba zato naročila drugo izdajo, toda pesnik je prepovedal prodajo te nove naklade, ker je knjiga prišla iz tiska polna napak. Tako se je zgodilo, da je vsa ogromen kup teh novih »Mladih potov« obležal zaprt med inventarjem bivše Jugoslovenske Maticе na podstrešju sedanje Batove hiše pred pošto. Spričo dejstva, da »Mladih potov« avtentične prve izdaje nikjer

„Čujte mojster!“

Vi ste mi nekoč tožili zaradi neke bolečine, ki ste jo dobili pri sedenju, kako se je imenovala?

»Pa ne mislite hemoroidov?«
»Zdi se mi, da je tako. — Cutim namreč že nekaj časa neznožno srbečico, ki sem pa tja preide v hude bolečine, pa ne vem, kaj bi.«

»Tedad ti zamorem priporočati samo eno: Pojdi v bližnjo lekarno, pa si kupi Postersisan-mast in čepeke, pa boš v nekaj tednih zdrav.«

Tuba masti stane 36.— Din, a škatlica čepek Din 49.— Din.

Odobreno od min. soc. pol. in nar. zdr. št. 800 od 10. maja 1902.

stvo, da sta se dva takšna »menih« pred daljšim časom ponovno zgledala tudi na banski upravi, da jima izstavijo dovoljenje za beračenje. Predstavila sta se kot Dimitrij Zaharja in Peter Jamo, menih iz samostana sv. Save v Mezopotamiji. Dovoljenja seveda nista dobila.

Veak mesec odinam za stanovanje dvajst kovačev. Gospodar je siten in nerad čaka na najemnike. Če se zakasnijo le nekaj dni, že prihitijo in me zmerja. Jaz pa včasih pri najboljši volji ne morem. Zasluzim tedensko stotideset dinarjev in s temi moram sebe, otroke in žensko rediti in oblačiti. Tolajzim se, s tem, da sem vsaj zaposlen. Koliko jih je, in tudi Slovencev je dosti med njimi, ki so brezposelni in strašno gladujejo. Vi bi jih morali videti. Sestradi, suhi obrazi, da bi se jih ustrašil. Iščajo in iščejo dela, pa ga ni. Včasih dobijo dela za kak dan, največ za teden dni. Toliko, da ne poginejo.«

»Kaj pa za božič in zimo?«

»Saj to je najbolj hudo. Da bi teh praznikov nikoli ne poznali! Tako pa se spominjamo tistih časov, ko smo jih res veselo praznovali. Za nas je božič enak drugim dnevom. Ni denarja za potice. Da bi ga bilo vsaj dovolj za kruh!«

Oziral sem se po sobi, da bi zagledal poč. Ni je. V kotu ob steni stoji majhen štedilnik, na katerem se kuhata vsak dan siromašno kosilce in večerja.

»Zima je najhuja za nas siromake. Kadar pritise košava in zapade sneg, se stiskamo, kakor se moremo. Ozebli smo vsi in otroci imajo velike ozeblino na prstih nog in rok.«

»Ali je dosti slovenskih delavcev na Čukarici?«

»Precej. Toda močno so že pomešani. Največ med njimi je delavcev, nekaj je natararjev in prav malo uradnikov. Zupnija je tudi v slovenskih rokah in moram reči, da precej pomaga našim ljudem.«

Ko sem se vozil s Čukarice s tramvajem, sem v njem naletel na slovenskega uradnika. Povedal sem mu o svojem obisku na Čukarici in o bedi naših ljudi. Oba sva prišla do istega zaključka, naj bi vsa slovenska društva v prestolnici za zimo napravila skupno akcijo za pomoč našim najnežnejšim našim ožjim rojakom.

KULTURNI PREGLED

Še o sodobni filozofiji v Jugoslaviji

V Jutru dne 12. t. m. in 19. t. m. sta izšla dva članka v zvezi s pregledom sodobne filozofije v Jugoslaviji, ki ga je napisal g. dr. D. Nedeljković, profesor filozofije na fakulteti v Skoplju. K tema člankoma bi rada podala sledeča pojasnila:

Za praški filozofski kongres sem napisala razpravo »Iz zgodovine filozofije pri Slovenceh, ki obravnava naše filozofske gradivo od Trubarjevih časov do današnjih dni. Razprava podaja v zgodovinski obliki gradivo, s katerim se že delj časa podrobno bavim. Zaradi izpremenjenega programa je prišel za kongresni namen v poštev le oni del, ki obravnava našo sodobno literaturo. Razprava naj bi bila publicirana v junjski številki v Skoplju se snujote filozofske revije: ker pa ni bilo mogoče, je izšel časovno preja »Nedeljkovićev spis »Apercu de la Philosophie contemporaine en Yougoslavie«, kjer je avtor pozabil omeniti, da je imel pri sestavi svojega dela o celotni sliki sodobne filozofije pri Jugoslovencih na razpolago zgornji omenjeni del, ki sem ga napisala na povabilo članov kongresnega odbora.

Nisem imela še prilike pregledati Apercu (udeleženci kongresa dobe spis obenem s kongresnim poročilom), iz »Jutrovega poročila pa posnemam, da N. ni navedel nekaj besed, s katerimi smatram, da bi jo bilo

treba navesti in ki sem jo v svojem spisu navedla. Sem spadajo na pr.: Spektorski (Zgodovina socialne filozofije, enako ostale razprave istega avtorja), Rostohar (članki v domaćih revijah in poznejše njegove publikacije), kot kritiki filozofskih del A. Šerko, M. Robić, S. Dolar, J. Lokar in še ta in oni.

Glede dela g. prof. Seidla pa naj omenim sledeče: Moja razprava obravnava v posebnem poglavju filozofsko literaturo zadnjih 10 let 19. stol. do ustanovitve lastne univerze in jo skuša prikazati v luči dveh idejnih krajinov. Eden teh je prirodno usmerjena filozofija, ki postavlja težišče človeka v njegovo telesno-animalno stran in uveljavlja povsod zakone mehanske kavzalnosti. To je prirodno fundiran nauk o človeku. Drug krajini je nauk o človeku, ki je duhovno fundiran. Tu prevladuje duhovno - smiselnostna usmerjenost, in po prepričanju te smeri ne veljajo za človeka le prirodni zakoni vzročnosti, temveč še posebni zakoni razloga in posledice, duhovnosti, veljavnosti in smisla. Tu človek ni le del prirodnosti, temveč obsega njegovo bistvo — razen prejšnjega še izvenprirodne, duhovne strani. Ta dvojna smer gledanja je končno utemeljena v dvojni načelni strukturi človeka samega in jo najdemo v celotni zgodovini filozofije; gre pri tem le za vprašanje, kjer

je poudarek vsakokratnega filozofskega narava. V tem smislu smemo tudi imenovati idejne temelje obojne smeri »philosophia perennis«. In kot glavne zastopnike prirodno osnovnega nauka o človeku, ki je bil ob koncu 19. stol. vodilna filozofska smer v Evropi, sem imenovala pri nas I. Zmavca, Ferdinanda Seidla in Borisa Zarnika. Kdor je prečital Seidlov opis »Mehanika duševnega delovanja« (Veda 1912), temu — mislim — ne bo oporekal. Tudi spis »Moderna izobrazba (1927) bazira po svojem izhodišču in poudarku na istih temeljih in sem zato govorila v tem stiku o prirodoslovnem pojmovanju kulture, ki je značilno za to smer. Ne gre mi torej za nikakoli etikiranje in šablonosno označevanje posameznih avtorjev, uporabljala pa sem značilne oznake za nje v njih običajni rabi, katerih tudi Seidlova ne popolna disjunkcija o tipih materializma ni določeneje opredelila.

Dr. Alma Sodnik.

Razstava mariborskih likovnih umetnikov

Maribor, sredi decembra.
Ko so člani »Brazdec« razstavili nedavno v Ljubljani so vzbudili pozornost, dasi niso bili povsod ocenjeni tako, kakor bi zaslužili in so jim bile storjene celo ohte krivice. Ko razstavljajo sedaj v Mariboru, je pa položaj že precej spremenjen in ta razstava zato ni nikakr preemestitev ljubljanske v Maribor. Najprej nista na njej zastopana Gvajc in Trstenjak, ki sta imela že prej letos vsak svojo kolektivno razstavo,

zastopan pa je kipar Vladimir Stoviček. Pa tudi dela Kosa, Koširja, Jiraka in Sirka so večinoma druga, kakor so bila v Ljubljani. Zlasti Jirak razstavlja dosti več novih, kakor prejšnjih del. Posebna karakteristika sedanje mariborske razstave »Brazdec« so pa portreti. Razstavili so jih prav vsi, največ Jirak. Morda jih je celo preveč.

Celotna razstava napravila dokaj harmoničen vtis in je tudi dobro aranžirana, dasi velika kazinska dvorana zaradi razsvetljave za take razstave ni najprimernejši prostor in bo treba v Mariboru čimprej najti primernejšega.

Ako se ozremo na razstavljalce po vrsti postavitev, se moram ustaviti najprej pri Franju Koširju, ki je razstavil 8 slik, 7 olj in 1 akvarel, od teh 7 krajin in 1 portret. Košir ljubi motivno krajine z vodo, posebno jezove, v barvi pa rjave, v rdečkasto prehajajoče tone. Ima okus za postavitev in stoji dosledno na svoji liniji. Meni ugaja najbolj »Jesensko sonce« (Ptuj), tako po kompoziciji kakor po barvi, a tudi edini portret izdaja dobrega portretista. Najmanj je posrečen »Jez«, ker je voda na levi strani pretrenna in ta polovica ne dosega desne. Ivan Kos je zastopan najštevilnejše. Razstavil je 20 del, 9 olj, 6 akvarelov, 3 risbe s tušem in 2 linoreze. Med olji so 3 portreti in 1 kompozicija. Kos se počasi bari za voj izraz, ki se mu po raznih eksperimentih srečno bliža. Ta razstava ga kaže še precej enotnega, le škoda, da ni razstavil več grafik, ki so zanj značilni, kakor tudi socialna dela »Silojevo«, katere izdaja ta najbolj hrampo-

zicija »Opoldne«, ki je čisto svojevrstna in učinkuje s svojo barvno harmonijo. Med portreti je najboljširni slikatelj Golouh, med olji krajini »Gozd«, med akvareli pa so vredni posebne omembe »Gozd«, »Na robu gozda« in »Brezec«.

Albert Sirk se od ostalih loči najbolj tako po smeri kakor po dozorelosti. Pri njem je že vse dognano, dasi še vedno raste. Karakteristična zanj je njegova dinamična moč, izražajoča čisto zdravje. Na višini svoje linije je prav tako v akvarelu kot v olju in oglju. Izhajajoč iz impresionizma si je ustvaril nekaj lastni stil, čisto sirkovski, in je prav v tem morda njegova največja cena. Razstavil je 18 del, 12 olj, 2 akvarela in 4 oglja. Med olji 2 portreta, več krajin in marin, med akvareli fino »Tihotičje« s cvetjem in med risbami 3 portrete. Močan je njegov »Starec«, polne življenja so marine in krajine, a dobrega risarja razodajajo tudi oglja, med katerimi so le »Be-gunc« zanj manj karakteristični in so le studija, eksperiment. Močnejše so zlasti slike »Vihar na morju«, »Mornarje«, »Jutro« in »Večer na morju«, a tudi »Iz Slovenskih gorci«. Karel Jirak je za zastopano s 19 deli, 14 olji in 5 pasteli. Med olji je kar 7 čistih portretov, 2 pa sta bolj figuralna. Jirak je preživel veliko notranjih borb in z njimi faz, priboril si je s tem svoj obraz, a končnem, najzrelejšemu izrazu se morda šele bliža. V zadnjem času se je navduševal za tonsko slikarstvo in je pri tem morda preveč zanemarjal gibanje in barvo, a razstali je tudi č kaj del, v katerih je barvi

NAŠE SMUČI

NAŠA SMUČARSKA OPREMA

VAM MORE SELE NUDITI PRAVI UŽITEK!

ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK

VIDELI BOSTE, DA SMO SE PRILAGODILI
BREZ SKODE ZA KVALITETO DANAŠNJE-
MU GOSPODARSKEMU POLOŽAJU. 9752

A. Gorec d. z. o. z. Ljubljana

POLEG NEBOTIČNIKA

TELEFON 30-06

Domače vesti

• Akcija za postavitev spomenika donu Buliću v Zagrebu. Društvo »Hrvatska žena« v Zagrebu je dalo iniciativno za akcijo ki bo postavila primeren spomenik zaslužnemu arheologu donu Franu Buliću v Zagrebu. Akcija je v početku nalehala na lep odziv in se udeležujejo pri njej vsa zagrebska kulturna društva. Prostor spomenika še ni izbran, načrti za spomenik pa so že razpisani.

Manicure in ogledala
— samo kvalitetno blago — v lepi izbiri
PARFUMERIJA »VENUS«
pred glavno pošto

• Vrnitev dr. Andrija Štamparja. Bivši načelnik ministrstva za narodno zdravje in znani propagator socialne medicine dr. Andrija Štampar se je vrnil iz Kitajskih pokrajin, kjer je leto dni kot delegat Lige narodov proučeval zdravstvene razmere.

• Promocija. Danes ob 12. bodo v zborni dvorani ljubljanske univerze promovirani za doktorja prava g. Breclj Marjan iz Gorice, Frantar Svetozar iz Opčine pri Trstu, Kovič France iz Ljubljane in Premor Branko iz Gorice. Čestitamo!

KLOBUKE

za idčo sezono v raznih barvah in oblikah ter razne sportne in zimske čepice za gospode in dečke nudi v veliki izbiri

MIRKO BOGATAJ

trgovina klobukov

LJUBLJANA, Stari trg št. 14
Cene zmerne. Sprejemajo se popravila.

• Dva strojna inženjerja. Pišejo nam: iz vrst Akademskih društev »Jugoslavijske« v Brnu sta spet izšla dva nova strojna inženjerja. Na češkoslovaški tehniki v Brnu sta bila diplomirana g. Viljem Meško od Velike Nedelje in Edvard Grošelj iz Litije. Posebno hudo občuti odhod mladih inženjerjev društveni pevski zbor, ki izgubi z njima dva dobra tenorista. Inž. Viljem Meško je bil tudi daljšo dobo društveni predsednik. Čestitamo!

• Višji državni strokovni izpit so v finančnem ministertvu v Beogradu pretekli teden napravili dvakrat: g. Pleskovič Stanko iz Laškega, Vedlin Stane iz Kamnika in Vošnik Franc z Vrhnike. Čestitamo!

ESENCE

za likerje in rum 40 vrst ter čisti 96% alkoholi po najnižjih cenah! Navodila na razpolago 10909

DROGERIJA I. KANC
Nebočičnik, LJUBLJANA

• Važno delo vaškega učitelja. V mali zapuščenosti vasi Rudno blizu Raške je učitelj Vukasin Vilimovno izvršil veliko delo gospodarskega napredka. Od svoje skromne plače si je toliko prihranil, da je kupil napravo za malo električno centralo, ki daje sedaj vsej vasi električno luč. Primativno ljudstvo je v začetku nezaupljivo gledalo na njegova prizadevanja, kmalu pa je spoznal veliko vrednost učiteljevega dela ter mu tudi pomagalo z največjo verno. Sedaj so se vaščani pod učiteljevim vodstvom lotili tudi urejanja modernega vodnjaka in gnojlišč.

Javna sodna dražba

se vrši dnevno od 9. do 12. in od 14.15. do 18. v trgovini »Jugosport« preje A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, plošče, radio-aparati, zvočniki, radio-potrebnosti, veliki gramofoni za kavarne, koncertne dvorane itd. 11442

odmerjena pomembnejša vloga. V tej tonski slikariji ga je zanimala pred vsem notranjost, ki jo je hotel izraziti v sliki, kar se mu je ponekod prav dobro posrečilo, drugod pa zopet manj. To velja zlasti za portret Skrbinskega v vlogi Hamleta in za portret Louise Vadnouve. Izvrsten je njegov portret Skrbinskega v »Idealnem soprogu«, a barvno skrajševan portret igralke Udovičeve. Močno učinkuje njegova kompozicija »Ljubezno in interesantno je »Dekle z jugskega«, kakor je tudi njegova »Madona« po klasični kompoziciji, a slikana izrazito po Jirakovi maniri. Izvrstno je olje »Ribec, med pasteli pa prednjači »Cvetiča ajda«.

Kiparstvo predstavlja Vladimir Stoviček s kipi in plaketami (bron, les, mavec). Stoviček je doma skoraj neznan, zato pa je dosegel v Parizu lepe uspehe. Po svoji smerni je blizu večini članov »Brazde«, dasi je bolj naturalist, kar izražajo posebno portretna na njegovih plaketah, ki so tehnično sitajne stvari, pa tudi bronasta »Plesalka«, ki je virtuosno oblikovana in izpeljana. Fina je »Mati z detetom« (les), zanimiva pa polreliefna »Madona« (les). Razstavu je dobro poživljal in kompletiral in želimo, da bi mogli v kratkem videti še več njegovih del.

Razstava, nameščena v veliki kazenski dvorani, bo odprta do vključno 23. t. m.

Zagrebsko pismo

V režiji Hinka Nučiča smo videli novo našudirano Ibsenovo dramo »Nor«. To delo, žigar napeti dramski konflikt je še pred

• Koledar CMD. Družba sv. Cirila in Metoda je izdala za leto 1935, ko praznuje 50 letnico svojega obstoja, ličen koledar. Koledar ima slike blagopokojnega kralja Aleksandra, njegovega naslednika kralja Petra II. ter slike v zadnjem letu umrlih dobrotnikov in dobrotnic CMD. Cena koledarja je 15 Din.

• V Triglavskem pogorju so odprte sledeče planinske kočje SPD: Triglavski dom na Kredari, ki je najvišja zimska postojanka v Julijskih Alpah. Ima idealne snežne prilike in krasna smučišča preko ledenika in v Gornjo Krmo. Razpolaga s kurjenimi prostori ter je za božične praznike t. j. od 22. dec. t. l. do 2. jan. 1935 odprta in zasilno oskrbovana. Stančičeva

Razirne in potovalne
garniture najlepša darila za gospode
PARFUMERIJA »VENUS«
pred glavno pošto

koča je istotako odprta v tem času. To visoko gorsko smučišče ima prostrani razgled na številne vrhove Julijskih Alp, v gornjo Savsko dolino s Karavankami, na Kamniške planine in daleč v avstrijsko Koroško. Smuški izleti na Kredarico, prehod v Gor. Krmo in pod Rjavno nazaj ter razni drugi manjši in večji izleti. Ako v tem času ne bo v dolini snega, bo odprta tudi koča pri Triglavskih jezerih, ki je izhodišče v osrednje Triglavsko pogorje. V vsej okolici so lepa smučišča ter krasni izleti n. pr. Na Pršivec, čez Kal na Lanševico, čez Stape in za Tičarico na Hribarico. Sočasno bo odprta tudi Erjavčeva koča na Vršču, kjer je ca en meter snega in

Če hočeš dobro muško imeti kupuj pri

Radio Doberlet
Ljubljana, Kongresni trg 8.

je smuka idealna; sneg sega do vojaške zimske stražnice. Planinci-smučarji, hitite za Božič v osrčje Triglava.

• Ciril Metodove podružnice prosimo da svoje prispevke in izkupiček od razglednic, narodnih kolov in blokov nakazuje čimprej po položnici.

• Smrtna kosa V šepanji vasi je umrla gospa Jerica Kregarjeva, po rodu Zupancičeva, soproga uglednega posestnika. Pogreb blage žene bo jutri ob 15.30. — V Planini pri Sevnici je umrla v čestiti starosti gospa Franca Leskoškova. Pogreb bo jutri ob 10. — Lep jima bodi spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

• Nevarno rušenje leve obale reke Vrbasa. Na levi obali reke Vrbasa so se blizu banjaškega mostu že po oktobrskem deževju pojavile dolge razpoke, ki postajajo vedno večje, in se je sedaj začela močno udirati tudi zemlja. Zaradi vdiranja zemlje so v veliki nevarnosti nekatera poslopja v banjaški okolici, nevarnost pa preti tudi novemu poslopju mestne občine. Za to poslopje so porabili več milijonov dinarjev, sedaj pa bodo nastali novi stroški za uvrstitve še nedovršene poslopja. Domneva se, da se breg reke seseda zaradi tega, ker se je voda vlezla pod plast zemlje takrat, ko so v strugo reke zabijali stebre novega mostu. Na levem bregu reke Vrbasa so pod zemljo tudi žile premoga in je tako nevarnost rušenja še veliko večja. Že dosedanja škoda, povzročena okoliškim posestnikom, je zelo velika.

• Prva cerkev metohijskih kolonistov. Naseljenci v Metohiji so si zgradili prvo svojo cerkev v vasi Vitomirčih. Med seboj so nabrali material in tudi nekaj denar-

nekaj desetletji tolikanj zgrabil poslušalca, je sedaj dokaj obledelo. A ne popolnoma. Dinamika drame je še vedno tako močna, da tudi danes zanima, prav tako dialog, ki je duhovit in originalen. Odlična igra naših igralcev (Nučič, Podgorica, Badalič, Grković) je pripomogla k uspehu.

Premiera komedije »Pignalone« Bernarda Shawa je vzbudila zanimanje. Pignalone je mitološki epijski kralj, ki si je izdelal kip device iz sgonove kosti in se vanj zaljubil. Nato je prosil Afrodito, naj vdihne kipu življenje, kar se je res zgodilo, in Pignalone se je lahko oženil s svojo umetnino. Podoben motiv obravnava Shaw: Profesor Higgins najde na ulici preprosto dekle, ki ga odganja in kultivira. Za nekaj mesecev postane iz te dekle vojvodinja. Toda dekle ni več srečno, ker ne ve, kaj naj počne s svojo inteligenco, vrhu tega se je zaljubilo v svojega mojstra. Trdovratni samec Higgins pa tega ne vidi; v dekleli hoče imeti samo svojo tovarišico, brez katere si ne more kupiti niti para rokavic. Shawov oster duh preveča tudi to delo, ki se na mnogih mestih zaigra prav po shawovski. Toda tretje dejanje je tako prazno, da utruja, šele ob koncu se zopet razvije v napetost. Nada Bablič, Dubravko Dušjin, Avgust Cilič, Milica Mihlič in dr. so briljirali s svojo igro.

• Hoffmannovih pripovedk: je gostovala koloraturna pevka Marija Milliet Jensen, ki ima neko dozo muzikalnosti in tehnike, vendar nas s svojimi glasovnimi kvaliteta mi mogla ogreti in navdušiti. Poleg nje je gostoval Zygmunt Zalewski; ima

Nemci zdravijo sklerozo in njene posledice z jodom, Francozi s koloidnim kremikom (silicijem), Angleži z manganom in magnezijem, Homeopati s težkimi kovinami in jodom. Katera metoda je najboljša?

Radenska!

Ker Radenska je edina naravna voda cele Jugoslavije, v kateri se nahajajo: jod, koloidni kremik, mangan, magnezij in težke kovine. Ako se bližate pdesetemu letu, ali ako ste iz rodbine, katera je nagnjena k sklerosi, morate piti Radensko!

nih sredstev, ministertvo za poljedelstvo pa jim je pomagalo z zneskom 120.000 Din. Kolonisti so zidali sami in je lepa cerkev sedaj že dovršena.

• V današnjih vznemirljivih časih se človeku je malokdaj posreči, da najde knjigo, ki bi ob njej pozabil vse težave, ki ga tarejo. Še redkeje pa najde knjigo, ob kateri se lahko res od srca nasmee. Ta knjiga je roman Andree Gidea »Vatikan-ske ječe«, ki je izšel te dni v založbi Tiskovne zadruge. Veliki mojster Gide, ki je proniknil v najskrajnejše globine človeške duše, nam je v tem svojem delu brezobzirno razgalil značaje boljše družbe, da jih vidimo v vsej njihovi umazani nagoti. Kakor z lutkami se igra s svojimi junaki, jih preganja iz kraja v kraj, zapleta v zločine in goljufije, ubija in osrečuje, toda povsod čutimo za njihovim življenjem in delovanjem pisateljev prešerni smeh in žgočo ironijo. Knjiga, ki je resna satira na preveliko zaupljivost ljudi in njihovo lažnost, plehko vernost, je najlepše darilo za vsakogar. Izšla je v lepem prevodu dr. A. Ocvirka in stane vzdol precejšnjemu obsegu in salonski opremi broširana 65 Din, v celotno platno vezana samo 85 Din, v polusne vezana 95 Din. Naroča se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Šelenburgova ulica 3 in pri njeni podružnici v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Božične kasete
s parfumi in kolonjsko vodo
PARFUMERIJA »VENUS«
pred glavno pošto

• Dva mimo smrti. Pravkar je izšel mladinski roman, ki ga je napisal Arnost Adamič in predstavlja v naši mladinski književnosti svojevrsten, razveseljiv pojav. V okviru albanske Golgotice, katere obeltnico bomo praznovali drugo leto, se razvija zanimiva fabula, katere glavna junaka sta srbski deček Jovo in albanski pastirček Suljo. Skupaj premagata vse grozote umika srbske armade, prideta na Krf in se udeležita zmagovalnega proboja na solunski fronti. Mladinski roman nacionalne vsebine, po katerem bodo z veseljem segli otroci, a tudi odrasli ga bodo s pridom prečitali. Od danes dalje ga dobite po vseh ljubljanskih knjigarnah. Kakor nam je avtor sporočil, bo posebno lepo opremljen izvod poklonil za božič Nj. Vel. kralju Petru II.

Radio-Doberlet
d. z. o. z.
Kongresni trg 8

Zastopstvo-Hornophon

• Na Voglu najboljše snežne razmere. Po najnovejših sporočilih iz Bohinja, ki se glasijo, da v planinah še vedno sneži, je sklepati, da bomo imeli za Božič najlepšo smuko. Planina Vogel, ki je znana po svojih idealnih smučarskih terenih, je globoko v snegu. Skalaški dom na Voglu je od 20. t. m. dalje stalno oskrbovan in prekrbljen z vsem, tako da bo posetnikom bivanje v domu najugodnejše. Na Voglu se vrši tudi smučarski tečaj pod vodstvom gosp. R. Kumpa.

• Kupujte za božična darila knjige. Prebrskani smo, da boste s knjigami založbe Tiskovne zadruge razveselili vsakega. Oglejte si knjige v naši knjigarni v Ljubljani, Šelenburgova 3, ali pa v Mariboru, Aleksandrova 13.

Sokolsko društvo Jesenice
vpripori v soboto 22. dec. ob 8. uri in v nedeljo 23. dec. ob 14.30. uri pop. Špicerjevo nar. spevoigro 11453

„Spominska plošča“.

mno go igralske rutine in gotovosti.

Hrvatski glasbeni zavod je priredil v spomin blagopokojnemu kralju Luigiu Cherubini »Requiem« v c-molcu. Izvajali so ga orkester in zbor Državne glasbene akademije pod vodstvom rektorja Lhotke. To delo so prvič izvajali v Zagrebu pred 99. leti.

Na drugem koncertu Hrv. glasb. zavoda so prišli do besede stari mojstri (Corelli, Polazzi, Bach, Mozart). Boris Papandopulo je imel kot dirigent uspešen nastop. Žal da je orkester s svojo nečisto intonacijo na mnogih mestih pokvaril učinek.

V Zagrebu se je ustanovil »Muzički kolegij«, ki naj ustvari tim ožji stik med izvajalci in občinstvom in vzbudi večje zanimanje za koncertne prireditve. Na prvi prireditvi novega društva je nastopil »Zagrebski komorni trio« (Majer - Gonozi - Crle-njak), ki je z eksaktnim igranjem ponovno dokazal svoj raison d'être.

Zagrebski madrigalisti so proslavili dvajsetletnico smrti Ivana Zajca z izvedbo večjega števila njegovih kompozicij. Večino njegovih mladostnih del so ob tej priliki prvič izvajali. Drugi del programa je obsegal Zajčeve zrelejske skladbe. Ta zanimiva prireditve je ob izvrstni interpretaciji zagrebskih madrigalistov zaslužila pozornost. Posebno so se odlikovali solisti Liga Doroghy, Lav Vrbanić in spremljevalci na klavir Cedimir Dugan.

Jan Hajžman o spominih dr. Ivana Laha. V četrtletnem zgodovinskem zborniku »Naša revolucija, ki ga že deseto leto izdajajo

Našim cenj. odjemalcem
izven Ljubljane naznanjamo, da imamo jutri v nedeljo, dne 23. decembra 1934 trgovino celi dan odprto in se priporočamo za cenj. obisk. Založeni smo dobro najsibode v parfumeriji tako tudi v fotooddelku.

Drogerija Gregorič

DR. Z. O. Z.

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 5

• Podjetja, ki vršijo obrt rednega prevažanja oseb z motornimi vozili, se opozarjajo, da morajo na sveti večer (24. t. m.) obratovati in opraviti vse vožnje po odobrenem voznem redu. Praznovanje na božični dan je dopustno le tedaj, če vsebuje že vozni red tozadevne pripombe.

• Cenena, praktična božična darila, posebno pa lepa nalivna peresa v najboljši kakovosti priporoča trdka: IV. BONAC. Ljubljana, nasproti glavne pošte.

• Priporočamo razpečevanje Ciril Metodovih razglednic. Držimo se geola: »Kupuj domače blago!«

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Novost!
V kavarni „Central“

igra nova kostumirana damska kapela. Danes in v nedeljo odprto do 4. ure zjutraj.

Iz Ljubljane

U— Božičnica v dvorskem okraju. Gospodarsko in izobraževalno društvo in obe krajevni organizaciji JNS v dvorskem okraju priredijo pod pokroviteljstvom gospoda predsednika mestne občine ljubljanske dr. Dinka Puca jutri ob 17. v dvorani tehnične srednje šole Aškerčeva ulica 9. božičnico, na kateri bodo obdarovane revne družine dvorskega okraja. Vsi člani navedenih organizacij se vabijo, da se prireditve udeležijo.

U— V korist bedne viške dece uprizaro jutri ob 20. v dvorani Sokolskega doma dramski odsek viškega Sokola izvrstno dramo »Mladost«, v režiji br. R. Marinčiča. Drama je skrbno naštudirana. Ker je predstava v okviru socialne akcije viške občine, se pričakuje polnoštevilna udeležba članstva in ostalega občinstva. Pokažimo z veliko udeležbo, da nam je pri srcu bedna viška mladina, ki naj božične praznike preživi v kolikor mogoče velikem zadovoljstvu in sreči. Pomagajmo naši deč, zato v nedeljo vsi v Sokolski dom!

KODAK FOTOPAPARATI
KODAK NA ODPLAČILO!
»JUGOSLAVIJA« ZAGREB, Draškovičeva 34

U— Ne pozabite, da bo ZKD predvajala v nedeljo otroško pravljico »Janko in Metka«. V dopolnilno programa bomo videli še dve Mickey miški in še nekaj, kar bo naše malčke jako zanimalo. Ne zamudite redke prilike in dajte svojim ljubljenskim malo zabave. Vstopnina 3,50, 4,50, 5,50 in 6,50 Din.

U— Najlepše božično darilo za vaše malčke je vstopnica za gledališče k mladinskim igram, ki se igrajo za časa božičnih praznikov. V drami jutri ob 15. »Sne-gulčica«, v terek »Petrčkove poslednje sanje« (ob 11) in v sredo ob istem času »Jurček«. V operi pa v terek ob 15. balet »Od bajke do bajke«. Za vse te predstave veljajo znižane cene. — Sam Jezusček pride v opero 25. t. m. k baletu »Od bajke do bajke«, ter bo delil otrokom darila. Kdor želi, da bodo obdarovani njegovi malčki.

Radio-Doberlet
d. z. o. z.
Kongresni trg 8

Zastopstvo-Blaupunkt

naj pošlje darila z natančnimi imeni in naslovi obdarovancev h gledališkemu mostu Lebnu v operi. Sedemletni Gustelj Coriary-Zadnik igra ob božičnih praznikih v drami P. Golie »Petrčkovi poslednji sanje« naslovno vlogo Petrčka. Publiko bo brez dvoma zanimal nastop majhnega talentiranega dečka, ki bo igral teko in obsežno vlogo.

U— Hčerki njene ekscelence« je izvrstna in zabavna veseligrada. Ponove jo poslednjč v šentjakobskem gledališču drevi in jutri ob 20.15. Pri predstavi sodeluje ves ansambel. Ker je bila zadnja predstava popolnoma razprodana in mnogo ljudi ni dobilo več vstopnic, naj kupi občinstvo vstopnice že v predprodaji. Jutri ob 16. se uprizarita prvič v sezoni v režiji Metke Bučarjeve mladinski igrice Milan Skrbinska »Siroti Zorica in Marko« in »Pod božičnim drevesom«. Starši, privoščite svo-

legionarski krogi v Pragi in ki prinaša znanstveno obdelano gradivo o češkoslovaškem »odboju«, približuje ugledni češki publicist Jan Hajžman sistematične pregledne slovenskih knjig o svetovni vojni in o obojnostnem gibanju. V najnovejšem (3—4 zvezku), ki med drugim prinaša obširen material o »odboju« v Rusiji in o prevratu v Pragi l. 1918, je Jan Hajžman objavil poročilo o spisu dr. Ivana Laha: Knjiga spominov (izdala Tiskovna zadruza). Med krajšimi poročili pa isti pisec referira o spisih Vitomira Jelenca, Ivana Matičiča, Vlad. Levstika in Fr. Roša. Zbornik »Naša revolucija« naj bi bil tudi pri nas vzor, kako se sistematično zbira material za dobo, ki je najvažnejša v naši narodni zgodovini. Vprav neverjetno je, kako malo delajo pri nas v tem pravcu! Hvalevredno je, da naši zgodovinarji tako pridno raziskujejo starejšo dobo, ni pa prav, da zgodovinarji — znanstveniki ne zbirajo v večji meri in sistematično gradiva o svetovni vojni, zlasti še o prevratu. Ta material nam neprestano propada in v spominu se brišejo mnoga, za poznejše dobe zanimiva in nemara celo pomembna pribevanja! Ob vsakem zvezku podobnih češkoslovaških publikacij moramo ponoviti la apel, ki pa doslej ni imel praktičnih posledkov!

Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“

Štajersko perutnino

pitano, svežo, vseh vrst. Izborna vina in fine narezke za meščanske mize.

Delikatosa V. A. Janež
na Aleksandrovi cesti, telefon 34-55

Jim malčkom dve urici nedolžnega veselja! Predprodaja vstopnic od danes dalje za vse predstave.

U— Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani bo poslovala za stranke dne 24. t. m. od 8. do 12.30.

U— Kupujte razglednice primorskih akademikov z napisom: »Čuvajte Jugoslavo!« Dobe se v vseh papirnicah in trafikah! Cena 1 Din.

U— Prijava psov. Po razglasu mestnega poglavarstva ljublj. morajo lastniki in rejniki psov prijavit mestnemu magistratu brez razlike vse pse, tudi pse čuvaje in mladiče, ki se nahajajo na ozemlju mestne občine ljubljanske, in sicer v naslednjem vrstnem redu po začetnih rodbinskih imen: 1) A, B, C, D, E, F in G dne 2., 3., 4. in 5. januarja; 2) H, I, J, K, L in dne 7., 8., 9., 10., 11. in 12. januarja; 3) M, N, O, P in R dne 14., 15., 16., 17., 18. in 19. januarja; 4) S, S, T, U, V in W dne 21., 22., 23. in 24. januarja; 5) Z in Z ter eventualni zamudniki dne 25., 26., 28., 29., 30. in 31. januarja. Prijave psov je izvršiti v zgodaj navedenih dneh ustno, in sicer od 9. do 13. ure dopoldne pri mestnem poglavarstvu Gregoričeva ulica 27-III, kjer je plačati tudi pasjo znamko v znesku 100 Din, za vsakega psa. Vsakemu zamudniku se bo zaračunala pripeni s l. februarjem 1935 pasja taksa v dvojnem znesku. Takse oproščeni so le psi čuvaji. Ali je smatrat psa za čuvaja ali ne, o tem odloča mestno poglavarstvo. Kdor ne bo pravočasno izvršil predpisanih prijav, bo kaznovan z globo 900 Din oziroma s zaporo do 30 dni. Podrobna določila so razvidna iz lepakov, ki so nabiti po mestu.

U— Izpred malega senata. Pepca iz Trbovelj je že postala žensčina. Pred senatom je bila zaradi premetene skoparije obsojena na 2 meseca in 10 dni strogega zapora. Oproščena pa je bila, da bi se bila vlačugarila po naših krajih in po Koroškem. V Radovljici je od neke trgovke vabila 100 Din gotovine in za 400 Din blaga, ko ji je pokazala ponarejeno pismo njene matere. Predsednik: »Ste zadovoljni?« Pepca s sklenjenimi rokami: »Bog vam konaj, gospodje! Za vas gospod dohtar, ki ste tako lepo govorili, bom pa molila. Vsem želim veselo praznike!« Smehljaje je zapustila dvorano. — Naposled je prišla na vrsto nemoralna zadeva iz Šiške. Ljubljancem Francej je bil obojen na tri mesece strogega zapora, ker je podpiral »nečisto obrt«, ko je z avtom vozil kavalirje in vesele deklece na zabave in orgije v okolico. Oproščeni pa je bil obtožbe zaradi zvočništva.

U— Nad strešne žlebove so se spravili. Letošnja gradbena kronika je bila skoraj bolj medla, a kakor bi se dalo sklepati iz naše policijske kronike, je nekaj hišnih razjed vendarle v teku. V tej krizi so se nekateri ljudje menda odločili, da si bodo postavili lastne domove ali pa da jih bodo poprizarili, če jih že imajo, s tujim materialom. Kar v treh primerih zapore je bila zadnje dni obveščena policija, da je nekdo ponoči odnesel strešne žlebove od hiše. Tako je v Samovi ulici nekdo ukradel 14/4 metra žleba iz cinkaste pločevine, pri mestnih hišah v Topniški in Ipavčevi ulici pa 3 m kositrastnega in 6 m cinkastega žleba. Sicer pa so priložnostni tatovi, ki se jih dandanes mnogo giblje po mestu za dovolj z vsem, na kar naletijo. Tako je bilo te dni nekemu iz stanovanja ukradenih par golzarjev, neki mlekarici je spet izginila kanta mleka z vozička, s Knezo-vega dvorišča na Gosposvetki cesti pa je nekdo na tihem odpeljal cizo.

U— Nočni obisk pri Štrkljuju na Trati. V znani gostilni Antona Štrkljuja na Trati pri št. Vidu nad Ljubljano, ki jo ljubljancem zaradi dobrega vina in dobre dače prav radi obiskujejo se je te dni ponoči priplazil v šrambo sa žito neznan tat in odnesel 100 domačih suhih klobas, eno gnat in še nekaj kosov suhega mesa. Neznane je gotovo kakšen dober poznavatelj štrkljevih specialitet.

U— Uprava kopališča na Taboru opozarja vse obiskovalce kopališča na naslednje kopalne dneve za božične praznike: sobota 22. t. m. bo kopališče ves dan odprto, v nedeljo 23. t. m. samo dopoldne, v ponedeljek 24. t. m. pa zopet ves dan. V sredo 26. t. m. bo kopališče zaprto.

U— Parno in kadno kopališče v hotelu Slonu bo v ponedeljek 24. t. m. ves dan odprto.

U— Drevi plesna večja z božičnico v Jenkovi šoli — Kazina. Jutri popoldanski ples z božičkom od 4. do 8. ure.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

21. decembra
Ljubljana 7, 758,8, 6,5, 90, NI, 10, —, —;
Ljubljana 13, 760,0, 6,2, 90, SEI, 10, —, —;
Maribor 7,

Iz Celja

e— Dve božičnici. V nedeljo 23. t. m. ob 15. bo v telovadnici okoliške narodne šole božična obdaritev najrevnejše sokoške mladine. Na sporedu je lutkovna igra »V božični noči«. Celjska »Soca« bo priredila prav tako v nedeljo ob 15. v mali dvorani Narodnega doma božičnico s obdaritvijo najrevnejših otrok. Nastopili bodo tudi malčki z deklaracijami in govori.

e— Kmetijsko-gospodarsko predavanje bo priredila kmetijska podružnica v Celju na Stefanovo ob 8. zjutraj v občinski posvetovalnici na Bregu. Predaval bo sreski kmetijski referent g. Wernig o pridelovanju krme ter sodobnem krmljenju molzne živine, svinj in kokoši. Vabljeni so gospodinjstva in vsi, ki se zanimajo za kmetijstvo.

e— Odprte planinske kočje SPD. O prazniških bodo vse nižje planinske postojanke, do 1200 m, lahko dostopne, ker še ni snega. Če se zjasi, bo krasno za izlete. Celjane vabi Celjska kočja pod Tolstimi vrhom, odkoder je lep razgled. Na Mozirski planini je zapadlo nekaj snega. V Mozirski koči bodo dobrodošli smučarji, ki najdejo na krasnih snežnih poljanah Mozirske planine svoj bel čar. Izletnike vabi Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini, ki je prekrasna tudi pozimi. Za obisk Kocbekovega doma na Korosici ali Frischkovega doma na Okrešlju se dobi proti odškodnini ključ pri oskrbnikih v Lačah.

Slaščičarna

Karl Mantel, Celje

GLAVNI TRG

nudi v veliki izbiri lastne izdelke: Božične okraske, Marzipan sadje, Sadni kruh (Klezenbrot), Čajno pecivo, Torto desert vsak dan sveže!

11480

e— Starokatoliško mašo bo daroval jutri ob 9. v mali dvorani Narodnega doma nedavno posvečeni g. Franjo Segula iz Maribora, pridigal bo pa župnik g. Ferdo Lavrinec iz Ljubljane.

e— Predavanje o tekstilni industriji bo priredilo Trgovsko društvo v Celju v četrtek 27. t. m. ob 20. v Obrtnem domu. Predaval bo g. Maks Stupica, strokovni učitelj na drž. tekstilni šoli v Kranju.

e— Božično tekmovanje najlepših izložb je priredilo te dni Društvo za dekoracijo in reklamo v Celju. Tekmovanja so se udeležili vsi člani društva. V četrtek je bil v hotelu »Hubertus« razglašen izid tekmovalja, nato pa je bila društvena božičnica s obdaritvijo. Izid tekmovalja je naslednji (v oklepajih imena aranžerjev): I. mesto izložba tv. Stermečki (Franjo Olip), II. mesto izložba tv. Rakusch (Reinhold Blechinger), III. mesto izložba tv. Weren (Ivan Deršek), IV. mesto izložba tv. Fazarinc (Franjo Wutti), V. mesto izložba Mohorjeve knjigarnice (ga. Oblakova), VI. mesto izložba tv. König (Karol Fibač), VII. mesto izložba tv. Hladin (Slavko Višnar), VIII. mesto izložba tv. Dobovnik (Rudolf Rojnik), IX. mesto izložba tv. Jellenz (ga. Kuharjeva), X. mesto izložba tv. Strupi (gđ. Vali Gračnerjeva).

e— Vsi v mestu Celju bivaajo mladeniči, rojeni v letih 1915, 1916, in 1917, se ne glede na pristojnost pozivajo, da se zaradi spisa v vojaško evidenco takoj, najpozneje pa do 15. januarja osebno oglasijo med 9. in 12. dopoldne pri vojaškem referentu na mestnem poglavarstvu v Celju, soba št. 2.

e— V poročilu o Miklavževi obdaritvi na okoliški deški narodni šoli se je vrnila pomota. K akciji sta prispevali kr. banska uprava in tverda A. Westen v Celju po 1000 Din in ne po 100 Din.

e— Kino Union. Dances ob 16.30 in 20.30 zvočni vefilm »Bela sestra« in dve predgri.

e— Frizerski in brivski saloni bodo na božični dan in na Novega leta ves dan zaprti, na Stefanovo pa odprti od pol 8. do 11. dopoldne.

Iz Maribora

a— Tovariši tovariši za božič. V mali dvorani Narodnega doma je bila v četrtek zvečer božičnica, ki jo je Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev priredilo lo najrevnejšim članom ter njih otrokom, da jim v težkih dneh napravi majhno veselje. Podružnični predsednik postajenačelnik Lukačič je spregovoril prisrčno in vzvišene besede, nakar je bilo na sporedu ljubko predavanje »Tibe noči«, deklaracija otrok, lutkovna predstava in obdarovanje. Razdelila so se darila v skupni vrednosti 24.000 Din. Lep pogled tovariške vzajemnosti in zvestobe!

a— Razburjenje med nacionalnimi železničarji. Vest, ki smo jo prinesli v zvezi s preureditvami signalizacije na progah Maribor, gl. kolodvor, št. III-drž. meja ter Dravograd - državna meja, je zbudila v železničarjih, pa tudi v drugih nacionalnih krogih obče razburjenje ter so se pojavili protesti proti juljski železniški konferenci.

a— Pozivi Podružnica UJNZB v Mariboru poziva vse tovariše, člane Kreditne zadruge nezubečev drž. žel. v Mariboru, naj se zanesljivo udeležijo izrednega občnega zbora zadruge, ki bo v nedeljo 23. t. m. ob 9.30 v Narodnem domu. — Avgust Lukačič.

a— Pojdimmo in si ogledimo razstavo »Brazde« v tukajšnji Kazini.

a— Nova pravila. V četrtek zvečer so se zbrali mariborski Matičarji v društvenih prostorih, da na izrednem občnem zboru Glasbene Matice sklepajo o spremembi društvenih pravil. Občnemu zboru je predsedoval vneti društveni predsednik upokojeni šolski inspektor dr. Leopold Poljanec, ki je obširno poročal o tem, da so se društvena pravila v smislu novega zakona o društvih in posvetih morala spremeniti, tako da se po novih pravilih društveni delokrog razširja na območje mariborskih srednjih šol. Centralni odbor sestavljajo štirje izvršujoči člani pevskega zbora, trije člani orkestra in trije zastopniki staršev. Tudi bo odelj družbenemu vodstvu ob strani poseben kuratorji, ki se smatra kot posvetovalni organ. V kuratoriju bodo zastopniki prosvetnega ministrstva, banovine, mestne občine, šolskega odseka, staršev in učiteljskega zbora. Po drazitvi pa je zlasti pasus v spremenjeni društveni pramotiki, v smislu katerega morajo ravnatelj in učitelj glasbene šole imeti konzervatorjsko kvalifikacijo.

a— Pritožba na državni svet. Kakor znano, je bila iz gotove strani izražena želja, naj bi se mariborska glasbena šola popolnoma ločila od Glasbene Matice. Matični centralni odbor je proti temu napravil pritožbo na državni svet in v tej pri-

tožbi zbral tako tehtne in važne razloge glede nerazdružljivosti glasbene šole in društva, da je upati, da bo zadeva v najkrajšem času rešena v prilog Glasbene Matice.

a— Zasukanje besede. V večerajšnji kritiki koncerta Glasbene matice se je vrstni red besed po muhavosti tiskarskega skrata nekoliko spremenil, s čimer je tudi smisel postal drugačen. Pasus v zaključni koloni vrste 8 do 10 se ima pravilno glagoliti: »celoto« in se je prav tako pevski zbor v prvem koncertnem delu disciplinirano podrejal dirigentovi sigurno urejujoči roki.

a— Lastniki konj, voz in koles, ki so leta 1933 ob priliki splošnega popisa konj in vozil prejeli vojaške komorske liste, se pozivajo, da iste vrnejo mestnemu vojaškemu uradu na Slomskem trgu 11, najpozneje do 28. t. m., ker se morajo po predpisih vse te knjige do novega leta oddati vojaškim oblastem.

a— Ob petkih ribe. Veliko je bilo ribje zaloge na večerajšnjem petkovem trgu. Ščunke so ee prodajale po 14, fogaši po 36, polenovka po 12, fileti po 24, jegulje po 20, kablja po 18, cipilji po 20, moli po 24, sipe po 26, riboni po 24, morski golobi po 16 Din.

a— Veliki senat razpravlja. Živahno zanimanje se opaža za današnjo razpravo, ki se bo vršila pred tukajšnjim velikim senatom. Obravnaval se bo slučaj po Antonu Kostanjevcu finziranega roparskega napada na vilo hranilničnega ravnatelja J. Kasperja v Budini pri Ptuj, ki je bil tedaj pred štirimi dnevi umrl. Zrtev napada je postala sestra obožence Antona Kostanjevca Terezija Kostanjevec, ki je stanovala sama v villi in ki jo je brat umoril. Obtožene se zagovarja, da je ustrelil sestro po neurečnem naključju in zaradi nepredvidnega ravnanja.

ZADOVOLJSTVO JE KADITI

CIGARETE
VARDAR
DRINA

Iz življenja na deželi

Z Jeseni

a— Sokolski oder uprizori drevi krstno predstavo Spicarjeve spevoigre »Spominška plošča«. Spevoigra se jutri v nedeljo ob 15. ponovi, ob 20. pa bo pozdravni večer v čast avtorju bratu Spicarju za njegovo 50-letnico.

Iz Trbovelj

t— Šahovska simulantka. Znani ljubljanski prvorazredni šahist g. Longer bo imel 23. t. m. v rudniški restavraciji ob 20. šahovsko simulantko, na katero se vabijo trboveljski šahisti.

t— Redni občni zbor Čebelarke podružnice v Trbovljah se bo vršil na Treh kraljev dan ob 9. uri v deški osnovni šoli v Trbovljah.

t— Srečke državne razredne loterije so dospele in naj se čim prej zamenjajo v podružnici »Jutra«.

★

LAVERCA. Tukajšnji krajevni šolski odbor priredi v nedeljo 23. t. m. ob 15. v spomin Viteškega kralja Aleksandra I. Učiteljstva lepo spominsko slavnost s saditvijo spominke lipe na šolskem vrtu, vzdavjo spominke plošče v šolskem poslopju, govorom šolskega upravitelja, deklaracijami, petjem in tamburaško godbo. Pridite!

RIBNICA. Zvočni kino Sokol predvaja drevi ob 20. in v nedeljo 23. t. m. ob 15.15 in 20. film »V imenu zakona«. Za dodatek nov Foxov zvočni tehnik. Za božične praznike, to je v torek ob 15.15 in 20. ter v sredo ob 15.15 in 20. igra zvočni vefilm »Titani neba«. Dodatek nov Foxov zvočni žurnal.

Radio

Sobota, 22. decembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Harmonika na ploščah. — 18.15: Aktualnosti (Mrzel). — 18.30: Citre na ploščah. — 18.50: Francosčina. — 19.10: Plošče. — 19.30: Nacionalna ura: Jugoslov. gledališka umetnost (Milutin Čekić). — 20: Zunanji politični pregled (dr. Jug). — 20.20: Cas, jedilni list, glasbi za nedeljo. — 20.30: Zima v prostoru (izjava radio orkester, vmes samospevi g. Milana Jaga). — 21.30: Cas, poročila. — 21.50: Radio orkester.

Nedelja, 23. decembra

LJUBLJANA 6.30: O govedoreji (inž. Wenko). — 8: Plošče. — 8.30: Poročila. — 8.40: Religiozne samospeve poje Drago Zagar. — 9: Versko predavanje (dr. p. Čebulji). — 9.15: Prenos iz frančiškanske cerkve. — 9.45: Plošče. — 10: Usoda proletarskega otroka (dr. Kanoni). — 18.20: Plošče. — 10.40: Slovenske narodne s premijevanjem radio orkestra pojo gđ. Mišičeva, ga. Ramšakova, gg. Janko in T. Petrovič. — 11.40: Otroška ura (ga. Medvedova). — 12: Cas, radio orkester. — 15: Prenos božičnice Mesnega načelstva iz Uniona. — 16.30: Koncert tamburaškega zbora Nar. žel. društva »Dravac« iz Maribora. — 17.15: Slovenske narodne na ploščah. — 19.30: Nacionalna ura: Ob 10letnici Parmove smrti (novinar g. Zobeč). — 20: Parmovo oporo »Ksenija« izvaja radio orkester (prenos v Zagreb in Beograd). — 21.30: Cas, poročila. — 21.50: Plošče.

BEograd 18: Vojaška godba. — 19.30: Prenos iz Ljubljane. — 21.30: Igra. — 22.20: Lahka glasba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17.15: Godalni trio. — 19.30: Prenos iz Ljubljane. — 21.15: Pesmi. — PRAGA 19.40: Operni večer. — 22.30: Jazz. — BRNO 19.40: Prenos iz Varšave. — VARŠAVA 20: Simfonični koncert. — 21: Zabaven program. — 2: Lahka in plesna glasba. —

Gospodarstvo

Zaposlenost v posameznih panogah v dravski banovini

Ze pred tedni smo objavili, da se je število zavarovanih članov pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani od oktobra na november sezonsko zmanjšalo za 1305 na 81.526. Sedaj objavljamo OUZD v Ljubljani še podrobno statistiko o gibanju zavarovanih članov v posameznih panogah gospodarstva.

Ta statistika kaže, da odpade od skupnega sezonskega nazadovanja zavarovanih članov (1305) samo na padec zaposlenosti pri gradnjah nad zemljo 1244 članov, in se je v tem mesecu zaposlenost pri gradnjah nad zemljo zmanjšala za 27%, kar je v tem času zaradi prekinjenja gradbenih del sezonski pojav. Vzporedno s tem je nazadovala od oktobra na november zaposlenost v industriji kamenja in zemlje (industrija gradbenega materiala) za 425 članov ali 11% in zaposlenost pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb za 261 članov ali preko 7%. V vseh teh treh strokah, ki so odvisne od gradbene delavnosti, je znašal torek padec zaposlenosti v novembru 1930 članov, torej precej več, kakor znaša skupni padec. Povečanje števila članov nasproti oktobru pa beležijo gozdnozagarska industrija (za 171), tekstilna industrija (za 118), oblačilna industrija (za 100) in čevljarska industrija (za 78).

V primeri z lanskim novembrom smo imeli letos v novembru 3649 članov več zavarovanih. Največji prirastek beleži nasproti lanskemu novembru tekstilna industrija, in sicer za 1755 članov ali 15%, trgovina za 475 članov ali 14%, gozdnozagarska industrija za 395 članov ali 6%, kemična industrija za 263 članov ali 16%, občinski obrati za 192 članov ali 14%, gostinski obrati za 178 članov ali 6%, usnjarska industrija za 154 članov ali 10%, industrija kamenja in zemlje za 147 članov ali 4.5%, gradnja cest, železnic in vodnih zgradb za 143 članov ali 4.6% in oblačilna industrija za 101 člana ali 2.3%. Nazadovanje nasproti lanskemu novembru pa beleži predvsem čevljarska industrija za 184 članov ali 5.7%, zasebna prometna podjetja za 96 članov ali 11.5%, industrija za predelovanje lesa pa za 79 članov ali 2.3%.

Za oživiljenje gradbene delavnosti

Po iniciativi predsedništva Saveza ciglana savske banovine in v sporazumu z vsemi predstavniki gradbene stroke v naši državi bo v pričetku prihodnjega leta sklican v Zagrebu kongres za odstranitev ovir v gradbeni delavnosti. Namen tega kongresa je, da se v interesu gospodarske konjunktore v naši državi in zaposlenja brezposelnih delavcev dvigne gradbena delavnost, ki je tako ozko povezana z vso našo industrijo in obrtjo in sploh z vsem gospodarstvom. Na kongresu bodo razpravljali o vsem, kar ovira gradbeno delavnost in o ukrepih, ki jih je treba podvzeti, da se ta delavnost zopet oživi. Zato poziva pripravljajni odbor za prireditve tega kongresa vse gospodarske ustanove in tudi gospodarstvenike (kolikor ne bodo dobili pismenih pozivov in vprašanj), da sodelujejo na tem kongresu ter da jajo prireditvenemu odboru predloge in eventualne referate (nepolitične), kakor tudi da delegirajo na ta kongres svoje predstavnike in govornike. Odbor za prireditev tega kongresa bo vse preskrbel za bivanje v Zagrebu in za eventualni železniški popust. Pri dosedanjih predkonferencah je prireditveni odbor našel pri vseh institucijah, na katere se je obrnil, polno razumevanje, zato je pričakovati, da bo z enotnim nastopom omogočeno odstraniti vse dosedanje ovire. Odveč bi bilo pripomniti, da bo uspeh imel povoljne rezultate za vso našo industrijo in obrt, kakor tudi za naše delavstvo. Odbor za prireditev tega kongresa daje vsem zainteresentom, ki hočejo pri tem sodelovati, potrebne informacije v svoji pisarni, Zagreb, Varšavska ulica 3 (prolaz polukata).

Gospodarske vesti

— Plačilo razlike po izvršeni odmeri pridobnine. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal razpis vsem davčnim upravam glede postopanja pri pobiranju razlike po izvršeni odmeri pridobnine in splošnega poslovnega davka za leto 1934., je davčni oddelek finančnega ministrstva pozval vse davčne uprave, da pri onih zavezanih pridobnine, ki bi naenkrat to razliko težko plačali, omogočijo postopno plačilo na ta način, da se vsaka razlika poravnava najkasneje do 1. aprila 1935, poleg plačila dospelga kvartalnega obroka za prvo četrtletje 1935. Pri onih davčnih zavezanih pridobnine, ki so vložili pritožbo na reklamacijski odbor zaradi višine minimalne pridobnine in je na tako prošnjo davčni odbor izdal mišljenje, da je treba minimalno osnovo znižati, velja enaka olajšava glede plačila razlike do 1. aprila 1935. Istočasno je bilo finančnim direktorjem naloženo, naj skrbijo za to, da bodo reklamacijski odbori brez-pogojno rešili vse pritožbe glede minimalne osnove pridobnine v zakonskem roku 3 mesecev, da se na ta način finančna uprava izogne upravičeni pritožbi od strani davčnih zavezancev, ki bi morali razliko plačati, medtem ko njihove pritožbe še ne bi bile rešene. Prav tako je davčni oddelek pozval finančne direktorje, da pravilno postopajo pri dajanju olajšav za odplačilo davka in da dobro pazijo, da bodo davčne uprave postopale objektivno in z vsem taktom.

— Težkoče velike avtomobilske tvornice Citroën. Pariški listi se podrobno bavijo s težkočami velike avtomobilske tvornice Citroën. Vsi so složni v tem, da mora vlada najti kompromis med svojim liberalnim načelom, da se država ne sme mešati v zasebno gospodarstvo, in med očitno nujnostjo, da se prepreči ustavitev obrata v Citroënovih tvornicah, kar bi spravilo ob kruh desetstisoče delavcev. Trgovsko sodišče je dovolilo vodstvu Citroënovih tvornic poravnalno postopanje. Tovarne bodo ostale v obratovanju neopretno, izvezmi v času od 23. t. m. do 3. 1. 1935 v svrhu inventure Likvidatorji bodo pročili, ali ne bi kazalo zvišati cen nekatere tipom avtomobilov. V finančnih kro-

gih cenijo izgubo te tvrdke na 1 milijardo frankov.

— Uspeh konskripcije tujih vrednot, zlasti in deviz v češkoslovaški. Kakor znano je češkoslovaška pred meseci izdala uredbi glede prijave zlat, deviz in tujih vrednostnih papirjev. Sedaj so objavljeni uspehi te konskripcije. Do 15. dec. je bilo Narodni banki oddano za 14.5 milijona Kč zlat, in za 83 milijonov deviz. Okrog 50 milj. je bilo prijavljenih razpoložljivih terjatev v inozemstvu, ki jih bo še prevzela češkoslovaška Narodna banka. Poleg teh zneskov so denarni zavodi prijavili za 232 milijonov zlat, ki ga hranijo v blagajnah. Obligacij izdanih v zapadneevropskih državah je bilo prijavljenih v vrednosti 150 milijonov Kč, vrednot, katerih anuitetno službo oskrbuje Caisse Comune v Parizu (stare avstroogrške zlate obligacije) pa za 207 milijonov. Prijav glede posesti inozemskih delnic Narodna banka še ni obdelala. Zanimivi so podatki glede inozemskih posojil češkoslovaške, ki so sedaj v posesti češkoslovakov. Ta repatrizirana posojila predstavljajo vrednost 872 milijonov Kč (po današnjih tečajih).

— Nemško - jugoslovenska trgovinska zbornica v Beogradu. Kakor je »Jutro« že nedavno poročalo, je bila v Berlinu ustanovljena Nemško-jugoslovenska trgovinska zbornica, pri čemer je predvidena ustanovitev slične zbornice odnosno podružnice v Beogradu. Kakor sedaj poročajo iz Beograda, se vršijo tam že priprave za ustanovitev podružnice Nemško-jugoslovenske trgovinske zbornice, ki bo v kratkem ustanovljena in bo takoj pričela delovati. Ustanovitev te zbornice je gotovo pozdraviti, zlasti če se bo ta institucija prizadevala, da najde pota in sredstva za zmanjšanje klirinškega salda, ki obstoja v našo korist v Nemčiji. Kakor znano, je ta klirinški saldo prekorajl že vsoto 200 milijonov dinarjev, ki predstavljajo zamrznjene terjatve naših izvoznikov v Nemčiji. Nemško-jugoslovenska trgovinska pogodba je pripomogla k znatnemu povečanju našega izvoza v Nemčijo, ki mu pa danes ne stoji nasproti primeren uvoz nemškega blaga, predvsem zaradi tega, ker so nekateri nemški industrijski proizvodi predragi. Tu bi bilo morda na mestu omogočiti primerne kompenzacijske kupčije.

— Poslovanje borze. Zaradi božičnih praznikov ne bosta poslovali borzi v Ljubljani in v Zagrebu do vključno 26. t. m.

— Vozne olajšave v švic. švicarski konzulat v Zagrebu objavlja, da so švicarska prevozna podjetja, t. j. švicarske zvezne železnice in poštne avtobusi sklenili dati posetnikom švice v zimski sezoni popust na vožnji v višini 30 do 45 odstotkov. Kdor hoče uživati to ugodnost, mora ostati v švicarji najmanj 7 dni. Omenjena ugodnost pa velja do 15. IV. 1935.

Borze

21. decembra

Na ljubljanski borzi so danes oficijelni tečaj deviz ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nadalje 8.10 do 8.20. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali angleški funti po 227.50, v beograjskem privatnem kliringu pa španske peze po 5.5250 dočim so se madžarski pengi nudili po 8.75.

Na zagrebškem efektm tržišču je tendenca v Vojni škodi skoro nespremenjena in so bili za kaso zabeleženi zaključki po 336 in 336.50 (v Beogradu po 337.50), za december pa po 337 (v Beogradu 337). Nadalje prijazna je tendenca v 6. odst. begluški obveznicah, ki so bile zaključene po 56.50 (v Beogradu po 57.60).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2307.96 — 2319.32, Berlin 1366.60—1377.40, Bruselj 798.71 — 802.65, Curih 1105.95 — 1111.35, London 168.15 — 169.75, Newyork 3385.28—3413.54, Pariz 225.23—226.35, Praga 142.57—143.43, Trst 291.47 — 293.87 (premlja 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

Curih. Pariz 20.36875, London 15.24, Newyork 308.6250, Bruselj 72.2250, Milan 26.40, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.75, Berlin 124, Dunaj 57.60, Stockholm 78.60, Oslo 76.55, Kobenhavn 68.05, Praga 12.90, Varšava 58.25, Atene 2.92, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.28, London 36.62, Milan 46.63, Newyork 638.08, Pariz 35.00, Praga 21.87, Curih 174.38, 100 S v zlatu 128 S pap.

Effekti

Ljubljana. Vojna škoda 336.50 — 338, 7% invest. 69 — 70, 8% Blair 63 — 65, 7% Blair 55 — 56, 4% agrarne 40 — 41, 6% begluške 56 — 56.75.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 335.50 — 337, za december 335 — 337, 7% investicijsko 69 den., 4% agrarne 40 den., 7% Blair 55 den., 8% Blair 63 — 64, 6% begluške 56.25 — 57; delnice: Priv. agrarna banka 235 — 240, Trboveljska 97.50 do 100.

Beograd. Vojna škoda 337 — 337.50 (337.50), za december — (337), za januar 337 — 338, za februar 337 — 337.50 (337.25), 7% investicijsko 70.50 — 71, 4% agrarne 41.50 — 42.50, 6% begluške 57.45 — 57.65 (57.60), za januar 57.40 — 57.65 (57.55), 8% Blair 63.50 — 64.50 (63), 7% Blair 56 do 56.50 (56), Narodna banka — (4750), Priv. agrarna banka 235.50 — 237 (236, 235).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.90, Trboveljska 13.60, Alpine-Montan. 10.21.

Blagovna tržišča

ZITTO

+ Chicago, 21. dec. Začetni tečaji: Pšenica: za december 97, za maj 97.75, za julij 91.6250; korusa: za maj 86.

+ Winnipeg, 21. dec. Začetni tečaji: Pšenica: za december 77, za maj 82, za julij 82.75.

+ Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendence za žito je bila mirna. — Nudi se (vse lico nakladana postaja): pšenica: baška, 79 kg, gornjebanatska, 77/78 kg in srem-ska, 78/79 kg 108—110, doljebanatska, 77/78 kg 106—108, slavonska, 76/77 kg 114—116, potiska 78/79 kg 116—118; korusa: baška 50—61, sušena 65—67; banatska 57—59; sušena 62 — 64; moka: baška ali banatska 200 brez prometnega davka 172.50 — 192.50; baška 200 157.50 — 172.50; 50 137.50 — 182.50.

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška, okolica Nov. Sad Sombor sredjebanatska in gornjebanatska, srem-ska in gornjebanatska. 105 — 107; baška ladja Tisa 114—116; ladja Bezei 113—115; slavonska 112—114, južnoban. 104—106. Oves: baški in srem. 76—78; slavon. 81—83; baški ladja

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obravnavali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
brtje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

84 — 86. — Rš: baška 106 — 107. — Jetmen: baški, srem-ski, 65/66 kg 105 — 107.50; jari, 67/68 kg 125 — 127.50. — Korusa: baška in srem-ska 57—59; za januar 60—61; sušena 64—65; banatska 54—55; sušena 60 do 62; srem., ladja 72—73. Moka: baška in banat. (v oklepajih srem., slavon.) 200 g 170 — 190 (167.50 — 177.50); 250 g 150 — 170 (147.50 — 157.50); 500 g 130—150 (127.50 — 137.50); 500 g 112.50 — 122.50 (110 — 120); 500 g 100 — 105 (100 — 105); 800 g 90 — 95 (90 — 95). — Otrobi: baški, srem-ski 70 — 72; banatski 69 —

Prehlajene bakterije

Nova teorija o nastanku nahoda — Temperatura in sluznica v nosu
Kako vdirajo bakterije v človeško telo

Pred nedavnim so na nekem ameriškem vsučilišču napravili poskus, da so vsem asistentom vdrgnili v nos nekaj sluze prehlajenega človeka. Uspeh je bil ta, da je večina poskusnih oseb dobila nahod, kar je spet enkrat dokazalo njegov kužni značaj.

Takoj na to je druga ameriška univerza napravila konkurenčen poskus: od svojih 13.000 bivših dijakov si je dala osem mesecev poročati o vsakem prehladu, ki so mu zapadli. Čeprav so bili udeleženci te ankete raztreseni po vseh Zedinjenih državah na stotine kilometrov narazen, se je pokazalo, da so se prehladne bolezni kopičili v določenih časih, in sicer v časih slabega, hladnega vremena.

Seveda ni potrebno, da bi hlad vplival neposredno na določen organ in ga prehladil, saj že šibke, prehodne ohladike vodijo do motenj v krvnem obtoku, ki se prenesejo preko živčnih poti na povsem oddaljene organe. Tako se lahko zgodi, da so mokeri noge vzrok obolenja sluznic v nosu; vemo pa tudi, da utegne nastati na-

hod po pregretem zraku v kurjenih prostorih in železniških vozovih, baš zato, ker se izsušene sluznice ne morejo več brniti pred napadom sovražnih bakterij.

To razumemo brez nadaljnega, da spreminjajo temperaturni vplivi sluznice, da postanejo propustne za bakterije, ki vdirajo v globlje telesne plasti in uganjajo tam svoje zločesto delo. Ne moremo pa brez nadaljnega razumeti, kako se potem te motnje prenašajo na drugega človeka, ki smo mu sicer s kašljanjem in kihanjem »podarili« nekaj svojih bakterij, a so mu sluznice povsem zdrave. To vprašanje je delalo raziskovalcem do naših dni hude preglavice, a sedaj so mu našli po vsem videzu neoporečen odgovor: Ne gre za to, da-li se prehladimo mi ali ne, temveč za to, da-li se prehladijo — bakterije. Res je sicer, da je prehlajen človek manj odporen zoper naval škodljivih klic, a to ne velja v primerih, kjer oboli povsem zdrav in utrjen človek, kar se baš pri nahodu redno dogaja. Vzrok so tedaj prehlajene bakte-

rije. V normalnem stanju niso sposobne, da bi napravile človeku škodo (saj škodljivih bakterij v naših dihalih tudi ob popolnem zdravju kar mrgoli); čim pa vpliva nanje mrzlo in vlažno vreme ali sploh ne-normalno ozračje, se učinkovitost teh bakterij dvigne s takšno silo, da jim človekova zaščitna sredstva ne morejo več kljubovati in človek zbolí. In te prehlajene bakterije so vzrok, da oboli po njih tudi naš tovariš pri delu ali v pisarni, v kolikor nima tudi sam že prehlajenih klic v dihalih. Če bi ga kužili samo z normalnimi klicami, ne bi zbolel.

Ta teorija pojasnjuje vse. Pojasnjuje nam pa tudi upravičenost prastarega pravila: v časih, kadar se širijo prehladne bolezni, ne zahajaj preveč med ljudi, tudi če si še tako trden; a če si bolan, isto tako ne zahajaj mednje, da ne obole od tebe, če pa moraš med nje, tedaj stori vsaj vse, kar ti veleva higiena prehladnih bolezni, da jih obvaruje neprijetne okužbe.

Ponesrečen poskus s poštno raketo

Po dolgotrajnih pripravah je izvedel nemški inženjer Herbert Zucker te dni na Angleškem eksperiment s poštno raketo. V raketo so naložili 300 pisem, nato pa so jo odstrelili v Lymingtonu proti otoku Ryde na drugi strani Rokavskega preliva. Raketa je bila tako usmerjena, da bi morala pristati pri trdnjavi Victoriji na morju. Tam jo je tudi čakal neki motorni čoln, ki je imel nalogo, pobrati raketo iz vode in jo jadno prenesti v Newport.

Raketa je imela dober start in je tudi dosegla, kakor so lahko opazovali z daljnogledom, prav lepo višino. Ker pa je bilo ozračje zelo viharno, je nenadoma spremenila smer. Odrnila se je od prvotnega pravca in priletela v neko močvirje.

Pokojninarji „Titanica“

Ko se je 15. aprila 1912 potopil veleparnik »Titanica« s 1513 ljudmi, so napravili za pomoč potrebne sorodnike izginulih potnikov zbirko, ki je dala 415.212 funtov šterlingov. Število podpirancev je znašalo tedaj 2296 oseb, večinoma otrok ali starih ljudi.

V 22 letih po tej nesreči so mnogi podpiranci umrli, otroci so dorasli in si sami služijo kruh ter ne potrebujejo več podpore. Ob koncu preteklega leta pa je bilo še vedno 276 oseb, ki so dobivale podporo, in to so bile v glavnem vdove po utopljenih potnikih. Te dobivajo ta čas letno 15.000 do 20.000 funtov podpore, fond pa znaša po zadnji cenitvi 308.669 funtov, tako da bi zadostoval še za pol stoletja. Do tega časa bo bržkone umrli že zadnji podpiranec in bo ostal prebitek. Kako bodo porabili tega, bodo ob svojem času odločila sodišča.

Novi Jack Razparač

Ugleden newyorški slikar — množestveni morilec

Ves New York stoji pod velikanskim vtisom kriminalne afere, ki živo spominja na primer londonskega Jacka Razparača. Stvar so razkrili na ta način, da so newyorškega slikarja Alberta Fisha, ki je užival v ameriški prestolnici velikanski ugled, osumili umora desetletne Grace Buddove. Fish je priznal umor in je tudi označil mesto, kjer je zakopal truplo svoje žrtve.

Priznanje, ki ga je dal Fish z neverjetno mirnostjo, je porodilo v glavah newyorških kriminalistov misel, če nima mož na vesti še kakšnih drugih zločinov. Začeli so ga zasliševati in preiskava je pokazala, da so imeli detektivi dober nos.

V bližini Chetserhilla so nato odkrili celo vrsto grobov s trupli človeških žrtev, ki jim doslej še niso mogli ugotoviti identičnosti. Med žrtvami je bilo nekaj odraslih oseb, večinoma pa so to bili otroci. S preiskavo je prišla kriminalna policija do zaključka, da je odkrila v Fishu, tako cenjenem in uglednem slikarju, zločinca neverjetnega rafinamenta, kakor ga še ne pozna newyorška kriminalna kronika. Fish je svoja dejanja priznal. Izjavil je vsem hladnokrvno, da je že mogoče, da so to njegove žrtve...

Kakor priznava Fish, spada njegov prvi umor v l. 1906. Moril je zato, ker mu je to nudilo poseben užitek. Odkar je prvič videl teči človeško kri, ni več mogel odolati nagonu, da ne bi moril. Polastila se ga divja, neukrotljiva strast po človeški krvi in svojemu vampirstvu je nenehoma iskal dejanske uteh. Koliko ljudi je v tej strasti spravil pod zemljo, niti sam ne ve. Vsa-

Katastrofa s strupenim plinom

O hudi katastrofi, ki so jo povzročili strupeni plini v neki kemični tovarni v Erkerju v bližini Berlina, so prišle šele sedaj čez teden dni nekatere podrobnosti v javnost. Poročila pravijo, da se je katastrofa zgodila zaradi tega, ker je neki tank začel puščati. 65 delavcev so pripeljali z znaki zastrupljenja v bolnišnico, 18 delavcev je med tem umrlo, mnogi pa so še vedno v smrtni nevarnosti. Nemški listi niso smeli o tej nesreči ničesar poročati. Za kakšne strupene pline je šlo, ni znano.

Poslanci — analfabeti

Po zaključku zadnje volilne kampanje so ugotovili čudno dejstvo, da je 64 odst. novo izvoljenih turkentskih poslancev analfabetov, ostanek pa sestoji iz duhovnov in veleposestnikov, ki sovjetskemu režimu niso preveč naklonjeni.

Miss Sanghaj 1935

Tudi Azija leze počasi v evropske navade. O tem priča poleg japonskega oboroževanja tudi gđena Lily Lee, ki je bila izvoljena za kraljico lepote v Sanghaju.

Dvojčka med kiti

Moštvo norveškega kitolovca »Ejvind« je v južnem polarnem morju, severozapadno od Rossovega otoka harpuniralo ogromno kitovo samico. 33 m dolga žival je bila noseča in ko so jo raztelesili, so našli v njej dva mladiča. To je velika redkost, saj vrže kitova samica vedno le po enega mladiča in še tega vsaki dve leti ali tri.

Poplave, povsod poplave

Pri nas tožimo vsak dan o silnih poplavah, toda tudi na Angleškem ni mnogo boljše, kakor kaže pričujoča slika. Hudourniki in potoki so tako narasli, da so celo velike državne ceste pod vodo.

Greta Garbo z moško brado

„Kako se počuti filmska zvezdnica?“

V Gotenburg je prispel švedski prekomornik »Gripsholm«. Ker so se razširile vesti, da se vrača s tem parnikom Greta Garbo za božične praznike v domovino, je v pristanišču čakala armada žurnalistov. Kapitan je zaman zatrieval, da filmske zvezdnice ni na krovu, posebno neki ameriški reporter, ki je prišel nalašč teden dni prej, da bi napravil svojo »življenjsko sliko«, sliko preoblečene zvezdnice, se ni dal prepričati.

Kapitan je moral žurnalistom nazadnje dovoliti, da so pobrskali v »skrivnost« kajute št. 43., ki je bila med vožnjo zaprta.

Razjarjena Amerika

Množice naskakujejo jetnišnico, da bi se znesle nad črncem, ki je oskrnil belopolto dekletce

V Shelbyju (Tennesy) v Ameriki so prijeli črnca E. Herresa zaradi suma, da je oskrnil neko štirinajstletno belopolto deklico. Spravili so ga najprej v zapor. Ko se je to že zgodilo, se je razširila vest o aretaciji z bliskovito naglico po mestu.

Pred jetnišnico se je zbrala ogromna množica ljudstva, ki je zahtevala, naj ji izroče črnca, da ga bo sodilo ljudstvo. Ravnatelj jetnišnice se je zahtevi uprl, zato je množica jela naskakovati poslopje. Jetniški pazniki so v začetku odbili atako, toda nevarnost, da bo poslopje poškodovano, je naposled prisilila guvernerja, da je dal nalog, naj pride jetniškim paznikom na pomoč še narodna garda. Z golimi sabljami so nato stražniki izpraznili trg in ulice okoli jetniškega poslopja. Množica se je navidez razkropila, kmalu nato pa se je zbrala na drugem kraju in s podesetorjeno silo navalila na poslopje, v katerem je bil zaprt Herres. Z železnimi drogov oboroženi možje so skušali odpreti vhod v jetniško poslopje, dočim so ob istem času posebne skupine demonstrantov naskakovale paznike in stražnike. Policija je bila naposled

Našli pa so v njej samo stole. Kapitan je imel že med vožnjo sitnosti, ker potniki niso hoteli verjeti, da bi »božanstvena Greta« ne bila na krovu. Vsač dan so ga ameriški listi po radiu spraševali, kako se zvezdnica počuti. Na potnike je to še bolj vplivalo in so z nezaupanjem opazovali drug drugega, ker vsak je v drugem sumil preoblečeno filmsko igralko. Posebne pozornosti pa je bil deležen neki starejši potnik z brado. Ko je nekdo uganil, da je ta Greta Garbo, ni imel revež vso pot nobenega miru več.

primorana seči po strelskem orožju. Oddanih je bilo več salv med ljudi. Pri tem sta bila dva človeka ubita, več oseb pa ranjenih. V mestu je nastalo zaradi tega še večje razburjenje.

Ko se je nemir ljudskih mas nekoliko polegel, je uprava jetnišnice odredila, da morajo Herresa z avtomobilom odpeljati drugam. To se je zgodilo ponoči, ko ni nihče slutil prevoza. Poslednji dan se je ljudi še enkrat polastilo razburjenje. Naskočili so vnovič jetnišnico in policija je morala zopet rabiti orožje. Ranjen je bil med drugimi tudi brat oskrnjene deklice. Razjarjena masa je nato skušala pognati jetnišnico v zrak, zaradi močne obrambe pa ji to ni uspelo.

NEKAJ ZA VSE

Premier rdečega krvnega telesca je približno 0.130 mm.

Pravilo, da je spanje, če traja za odraslo osebo 8 ur in če ležeh zgodaj ter zgodaj vstaneš, je v splošnem točno. So pa zdravi ljudje, ki potrebujejo tudi 9- do 10urno spanje. V tem ni nič bolnega. So pač ljudje, ki po svoji naravi dolgo spijo, in drugi, ki spijo kratko.

V kubičnem centimetru mleka je 2 in pol do 11 milijonov najdrobnejših kapljic tolsče.

70 kg težak normalen človek ima prilično 5 l krvi v sebi.

Barvna slepota je pri modrookih ljudeh baje zelo redka.

Trakulja, ki izvira od govedi, je pri človeku česča nego trakulja od prašičev. Med prvo in drugo je glede na število primerov razmerje nekako 10 do 20 : 1. Trakuljo od govedi je tudi težje pregnati.

Pri jetniških je zobne gnilobe baje za 50 odst. več nego pri drugih bolnikih.

Božič se bliža

Otroci se pridno pripravljajo nanj

Likvidiran incident

Londonski »Daily Herald« poroča, da je preiskovalna komisija za Posarje proučila incident angleškega kapetana Justicea in prišla do zaključka, da je častnik streljal v silobranu. Rezultat preiskave bo predložen še vrhovnemu razsodišču v plebiscitarnem področju, ki ga bo najbrže odobrilo. Seveda je konec te afere zato takšen, ker je častnik Justice Anglež.

Predsednik grške republike prisega

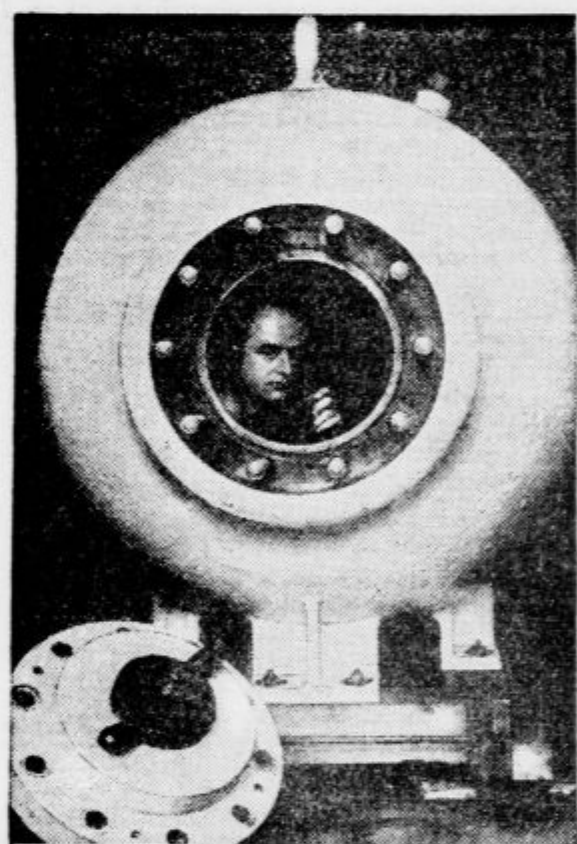
Predsednik grške države Zaimis prisega zvestobo domovini in režimu v navzočnosti zastopnikov parlamenta in senata, vojaških in civilnih oblasti

Skrivnostna usoda dveh francoskih pilotov

Francoski »Paris Soir« poroča o skrivnostni usodi francoskih pilotov Gatéja in Brečja, ki sta se lani 30. junija v Dakaru dvignila v zrak na poizvedovalni polet ter sta kmalu nato izginila. V začetku so bili prepričani, da sta se ponesrečila na morju, toda pozneje se je izkazalo, da živita na otočju Bissagos, kjer ima neka država tajno operacijsko bazo za svoje podmornice.

Preiskava, ki jo je v tem primeru uvedla francoska vlada, je še do nedavno vzbujala domnevo, da sta letalca po krivdi viharjev zašla v ozemlje Portugijske Gvineje, kjer so ju domačini umorili. Žena pilota Gatéja pa je kmalu prišla resnici na sled. Dognala je, da so sklepi uradne preiskave netočni. Oba letalca sta še danes pri življenju. Neka skrivnostna sila pa ju drži na otočju Bissagos v ujetništvu. Gatéjeva žena je zategadelj naslovila na francoskega justičnega ministra pismo, v katerem ga prosi za posredovanje, da ji končno vrnejo moža.

Fotokamera za velike globine

V Ameriki, deželi neslutnih možnosti, so si dovolili zgraditi potapljaški zvon s tremi kremenčevimi okni, ki vjamejo toliko svetlobe, da lahko potapljač v vsaki globini fotografira svet okoli sebe. Raziskovanje morskih globin je s to napravo znatno olajšano.

A NEKDOTA

Ko je Liebstöckl zbolel in so ga prijatelji v skrbeh vprašali, kako mu gre, je odvrnil: »Izvrstno, saj sem postal veleindustrialec. Sem lastnik dobro idočee kravne pritiskarne, sladkorne tovarne, žgalnice za jod in apnenice.«

VSAK DAN ENA

»Kaj, vi ste bili v Londonu?«
»Bila sva tam oba z ženo.«
»In ste videli vse londonske zanimivosti?«
»Ne prav vseh. Polovico sem si jih ogledal jaz, polovico pa ona.«

Kraški župnik — brez župnišča

Epilog zanimivega spora pred goriškim okrožnim sodiščem

Iz Gorice poročajo o zanimivi razsodbi tamkajšnjega okrožnega sodišča v starem sporu zaradi župnišča v Gorjanskem pri Komnu. Sodba odkriva vse senčne strani italijanskih administrativnih reform v Julijski Krajini in zmotnost upravnega sistema, ki lahko pripelje do takega absurda, da ostane župnik brez župnišča, kakor se je to dne 1. januarja 1934 oblikoval v Gorjanskem pri Komnu.

Zadeva ni tako enostavna in sega daleč nazaj, še v avstrijske čase. Farna občina Gorjansko je sklenila sežidati župnišče. V ta namen je pri Kreditnem zavodu najela posojilo v znesku 18.000 K, ki naj bi ga oboročno odplačevala v določenih terminih. K gorjanski fari, ki spada danes upravno pod občino Komen, so tedaj pripadale vasi Klanec, Brestovica in Gorjansko. Te frakcije, ki jih je cerkveno upravljal gorjanski župnik, so se zavezale prispevati v svrhu odplačevanja skupnega dolga sorazmerne zneske in so v ta namen — na podlagi tega, da se veljavna avstrijskega zakona — naložile svojim občanom posebno davčno doklado, ki je služila za kritje dolga. Občini Klanec in Brestovica sta svoje prispevek redno odplačevali in tudi odplačali svoj delež. Gorjansko pa se je upiralo. Položaj se je zapletel, ko se občina po novi zakonodaji ni mogla več zateči k uvedbi davčne doklade. Dolg gorjanske farne občine, ki se je do 1. 1. 1915. znižal na 7000 K — je po spremembi v italijansko valuto narasel v obrestih na nič manj kot 18.000 lir, vas Gorjansko pa je bila med tem upravno priključena občini Komen.

Nekega dne je Kreditni zavod svojo terjatev vložil. Goriško okrožno sodišče je naj-

prej obsodilo na solidarno plačilo dolga tako občino Komen, ki ji sedaj pripada tudi Gorjansko, kakor bivšo gorjansko farno, katere predstavnik je župnik Oblak. Komenska občina pa se je tej obsodbi uprla in tržasko prizivno sodišče je prizivno ugodilo: Razveljavilo je prvo sodbo in odredilo — sodno prodajo župnišča. Drazbenemu postopanju pa se je sedaj upravičeno uprl župnik, ki je zamenjati župnišče, da se tiče dolga administrativne oblasti. Goriško okrožno sodišče, ki je razsodilo v dražbenem postopanju, je župniku ugovor zavrnilo in določilo dražbo župnišča na dan 6. decembra.

Prodaja se je v resnici tudi izvršila in tako je gorjanski župnik po salomonski razsodbi tržaskega prizivnega in goriškega okrožnega kot izvršilnega sodišča ostal — brez župnišča, ki ga je moral takoj zapustiti.

Ni to edini slučaj, ki nam kaže, do kakšnih sporov more privedi nepremišljena in prenapeljena združitev naših bivših samostojnih občin v Julijski Krajini v večje administrativne enice. Združitev je iz političnih razlogov izvršil fašizem, ne da bi bil pri tem rešil raznih visetih vprašanj prejšnjih manjših občinskih samouprav. Zadeva se je povrh komplicirala še zaradi neskladnosti prejšnjih občinskih mej z mejami cerkvenih far. Ni redek slučaj v današnji Julijski Krajini, da pripadajo frakcije novih, velikih občin trem do štirim različnim faram. Fašizem se seveda za vse to ne zmeči. Gre mu le za politično — upravno unifikacijo naših krajev, ne pa za njih dejanske potrebe, kaj šele za potrebe naših ljudi.

Hermes : Ilirija

Jesenski nogometni derby.

Za malo katero prvenstveno tekmo letošnje jesenske sezone je vladalo ne le samo pri nas v Ljubljani, ampak tudi izven meja našega mesta, med sportniki tolikšno zanimanje, kot ravno za nedeljsko srečanje med starima rivaloma Hermesom in Ilirijo. Dejstvo, da sta oba kluba med našo sportno publiko jako popularna in pa predvsem zanimanje za način in rezultat boja nam daje dovolj jamstva, da bo ravno nedeljska tekma ena najzanimivejših našega podsaveznega jesenskega tekmovalja.

Skoraj neopaženo in skoraj v skromnem zatišju ter z neobičajno mirnostjo se oba kluba pripravljata na to važno srečanje. V kolikor si mora Ilirija priboriti dve važni točki za dosego prvega mesta, toliko zahtuje Hermesu že skromni remis, da se reši zadnjega mesta.

Srečanje med obema kluboma je bilo že od nekdaj prav posebne vrste sportni dogodek. V nedeljo bo imela ljubljanska sportna publika na Hermesovem igrišču v Šiški, tej zibelki našega nogometa, zopet priliko motriti borbo dveh starih rivalov, ki bosta morala pokazati »višek« svojega znanja in s tem dokazati upravičenost slovesa, ki ga uživata.

V kakih postavah nastopita moštvi, nam še ni znano, brez dvoma pa z vsemi »stari« in kanoni največjega kalibra. V slučaju povoljnega vremena se vrši tudi predtekma med B garniturama obeh moštev. Tekma prvih moštev pa se vrši ob vsakem vremenu.

Službene objave LNP

(Seja p. o. 19. septembra 1934.)

Navzoči gg.: Kuret, rav. Šetina, Novak, Salomon, Trpin, Bergant, Sušnik, Odsotni gg.: Juvan, Jančar, Skuhala, Zupanc.

V nedeljo 23. decembra se določijo prvenstvene tekme v Ljubljani igrišču Hermes 04. Hermes : Ilirija, dovolj se predtekma. Službojuči odbornik g. Malovrh, vsak klub mora postaviti po pet rediteljev. V Trbovljah igrišču Amaterja ob 14. Retje : SK Trbovlje, dovolj se predtekma. Službojuči odbornik g. Klenovšek. V Škofji Loki ob 14. Sora : SK Radovljica. Službojuči odbornik g. Šega. V Čakovcu igrišču Čakovčevega SK ob 14. pet minutni preostanek prekinjene prvenstvene tekme Čakovčevi SK : Železničar ob 4. novembra 1934. Ostalo se odira kot prijateljska tekma. Službojuči odbornik g. Mayeršček, moštvi smeta nastopiti z igralci, ki so imeli na dan 4. novembra 1934 pravico igranja za prvenstvene tekme. Izključeni igralci iz te tekme ne smejo nastopiti.

Odobri se prijateljska tekma Disk : Svoboda, Ljubljana, 23. decembra v Domžalah in turnir na igrišču Slovana dne 25. in 26. decembra med klubi Slovan, Slavija, Mladika in Ilirija B.

Protest Marša proti verificiranju prvenstvene tekme Mars : Sloga, odigrane 9. decembra 1934 na igrišču Slovana, se odstopi SZNS v Ljubljani v izjavo.

Verificirajo se igralci : s pravom takojšnje nastopa za Hermes : Korčec Danijel, za Korotan, Kranj Cerar Anton, Davidovič Milijan, Frlan Ivan, s pravom nastopa 22. decembra 1934 za mednarodne, dne 5. marca 1935 za prijateljske in dne 5. junija 1935 za prvenstvene tekme za Korotan, Kranj : Franković Dragutin, Nikolić Ignjat, Novak Igić, Stanković Andrija, Srdanović Milutin, Vukelić Franjo, Kovačević Stevo, s pravom nastopa 29. decembra 1934 za mednarodne 19. marca 1935 za prijateljske in 19. junija 1935 za prvenstvene tekme za Mars : Petelin Janez, Calceari Franc, za Korotan, Kranj : Trifunović Božidar za SK Zagorje : Drnovšek Franc.

Pozivajo se klubi, da pošljejo do prihodnje seje izkaznice za igralce z odjavnico in sicer Sora, Škofja Loka za Frankovića Dragutina, Nikolića Ignjata, Novaka Igića, Srdanovića Milutina, Stankovića Andrija, Vukelića Franja, Kovačevića Steva, Svoboda Zagorje za Drnovška Franca, SK Celje za Trifunovića Božidara, Primorje za Korčeca Danijela, Petelina Janeza in Calceari Franca.

Iz seznama verificiranih igralcev se iztajo : Janežič Edvard, Čad Stanko, oba SK Domžale in Guđ Mirko, Gradjanski SK Čakovac.

Vzamejo se na znanje dopisi klubov : Diska št. 246 ob 12. decembra in št. 252 ob 19. decembra, Ilirije ob 14. decembra, SK Mengoš št. 21 ob 18. decembra, Sora ob 11. decembra, SK Trbovlje št. 130 ob 17. decembra, Grafike ob 19. decembra, JNS k. br. 1585 ob 12. decembra.

Suspendira se do nadaljnjega igralec Bianchi Anton, SK Celje, dokler ne poravnava vseh obveznosti do prejšnjega kluba Olimpa.

Kazenskem odboru se predajo igralci : Rems Milan, Amater, in s takojšnjim suspendom, Rems Ivan, SK Trbovlje, oba zaradi prestopa na pokalni tekmi SK Trbovlje : Amater, odigrani 9. decembra v Trbovljah, Cimperman Alojz, Reka, na podlagi prijave Grafike ob 19. decembra. Poziva se nadalje Reka, da v roku treh dni javi LNP imena rediteljev, ki so vršili rediteljsko službo pri prvenstveni tekmi Reka : Grafika 8. decembra v Ljubljani.

Pozivata se kluba Korotan Kranj in Bratstvo, da javita do prihodnje seje, ali sta pripravljena odigrati obe finalni pokalni tekmi med seboj dne 30. decembra 1934 na Jesenicah in 6. januarja 1935 v Kranju.

Verificirajo se prvenstvene tekme : Železničar : Hermes 6:3, Sloga : Slavija 4:0, Slovan : Svoboda 4:1, Slovan : Mladika 6:0, Reka : Slavija 4:1, Grafika : Mars 3:2, Jadran : Grafika 2:1, Mars : Slavija 7:1, Sloga : Korotan 3:1, Sloga : Mladika 7:0, Bratstvo : Gorenjec 3:1, SK Ptuj : Drava 5:1.

Opozarjajo se vsi odborniki, da se vrši prihodnja seja p. o. v četrtek 27. decembra ob 19. v tajništvo. Tajnik II.

(Seja u. o. 15. XII.)

Vzamejo se na znanje novi odbori : SK Ilirije — Ljubljana (predsednik g. dr. Lapajne, odvetnik : tajnik I. g. Poljanec Karol) ; SK Radomlje (predsednik Pirš Franc, tajnik Martelanc Miro, naslov za dopise : Martelanc Miro, Domžale) ; SK Svoboda — Maribor (predsednik Ošlak Josip, tajnik Kramberger Lojze).

ZSK Hermes, Ljubljana, se poziva, da v roku 14 dni poravnava svoje obveznosti iz prvenstvene tekme proti SK Svobodi, Maribor, ter ji nakaže znesek 877.50 Din.

Ustavi se postopanje, ki ga je uvedel u. o. proti članu O. O. Maribora g. Peterki

Raculu, ker se je ugotovilo, da ne obstoja noben prestop k. p.

Na podlagi poročila zdravstveno-vzgojnega odseka se kaznujejo klubi Primorje, Ilirija, Hermes, Sloga, Slovan, Grafika, Mara, Korotan, Reka, Jadran, Svoboda in Mladika vsak z denarno globo 25 Din, ker se niso odzvali nalogu LNP ter niso poslali najmanj po pet aktivnih članov na predavanje zdravstveno-vzgojnega odseka. Zneske je plačati do 31. XII. v izogib posledic. U. o. opozarja vse klube, da se morajo točno odzvati pozivom zdravstveno-vzgojnega odseka ter pripominja, da bo v bodoče postopal v smislu pravil proti vsem klubom, ki teh pozivov ne bi upoštevali. Enako bo vse one igralce, ki jih bo klub določil, da se morajo udeležiti predavanja, pa se temu ne bodo odzvali, predal kazenskemu odboru.

SK Iliriji se odgovori na dopise ob 3. in 14. XII. pismo ter se pri tem sklene, da ostane sklep glede uporabe igrišč za reprezentančne tekme podsaveza in glede odškodnine v veljavi s pripombo, da se bodo upoštevala tudi druga igrišča, čim bodo tako urejena, da bodo odgovarjala za reprezentančne tekme.

Da se prepreči neredi na igrišču in omogoči točneje vršenje rediteljske službe, se pozivata SK Reka in SK Jadran, da nareda na svojih igriščih odgovarjajoče barijere, ki bodo ločile publiko od igrišča. Rok za izvršitev 1. marec 1935.

Na dopise ČSK št. 490, Disk, Domžale, št. 240 in Svoboda, šture, se odgovori pismeno.

Vzame se na znanje blagajniško poročilo o reprezentančni tekmi državne reprezentance proti Ljubljani ter se ugotovi, da je bilo vse poslovanje in obračun popolnoma v redu. Od SK Ilirije se z ozirom na njene novice zahteva konkretna pojasnila, v nasprotnem primeru pa uvede preiskava.

Tajnik II. poroča, da bi želela sodnijska sekcija igrati tekmo proti podsavezu. Pooblasti se tajnik II. da vodi pregovore glede te tekme in poroča o rezultatih glede definitivnega sklepanja.

Na dopis zagrebškega podsaveza glede odigranja juniorske reprezentance o Božicu v Ljubljani, se sklene odgovoriti, da se samo juniorska reprezentanca ne more akceptirati, pač pa akceptiramo seniorsko in juniorsko reprezentanco za pavšalno odškodnino 7000 Din ter smo pripravljeni pod istimi pogoji odigrati revanžno tekmo v Zagrebu. Priidržimo si pravico odpovedi zaradi eventualno slabih vremenskih razmer.

Tajniku I. se odobri dopust do konca januarja 1935. — Tajnik I.

V redni kongres Saveza sportnih novozov se vrši v nedeljo 23. t. m. ob 9. dopoldne v posvetovalnici banske uprave v Zagrebu. Radičev trg 7. Dnevni red : Otvoritev kongresa in pozdrav predsednika, govor podpredsednika g. Ugrinića o Viteškem kralju Ureditelju, zaščitniku jugoslovenskega sporta, poročila sportnih savezov, članov SSS, poročila tajnika in blagajnika, referati, poročila nadzornega odbora, volitev novega upravnega in nadzornega odbora, izprememba pravil, predlogi, slučajnosti (sprejem Jugosl. boksarskega saveza). Na kongresu ima pravico glasovanja samo eden od dveh pooblaščenih delegatov.

Članstvu SK Ilirije Velezaslužni načelnik lahkoatletске sekcije in član klubove uprave g. major Janez nas zapuša, ker odhaja na novo službeno mesto v Beograd. Klubovo članstvo se poslovi od njega drevi ob 20.30 v salonu restavracije Banko na Šmartinski cesti. Načelnstvo lahkoatletске sekcije apelira na celokupno članstvo, zlasti pa na članstvo lahkoatletске sekcije, da se v polnem številu udeležijo današnjega poslovnega večera in se z zahvalo za veliko delo, katerega je opravil g. major za procvit naše Ilirije, poslovijo od našega nesebičnega sodelavca. Obvestite se o tem medsebojno in pridite polnoštevilno.

SK Slovan. V nedeljo naj se javijo ob 8.30 na igrišču Mladike : Pešl, Batič, Kobal I, Frkov, Poznik, Lukman, Makovec, Sinček II, Stojković, Por, Roth ; rez. Rozman I, Sinček I. Ob 9.30 naj bodo istotam : Bunc, Kobal, Grm, Jeranič, Dečman, Martinčič, Vasiljevič, Jankovič, Gerjol, Keravec in Stojanovič.

ZSK Hermes (table tenis). Drevi ob 17. v klubovem lokalu pri Keršiču obvezen članski sestanek. Posebno vabimo gđ. Frido, Miro, Nelo, Pavlo, Puto, Vero. — Sprejemamo in vpisujemo vsak dan nove člane. Članarina je minimalna.

Mars : Reka. Da podpre akcijo za obdaritev najrevnejše dece Viča, je povabila Reka v goste simpatično moštvo iz Most, ki je v letošnjem tekmovalju skoro do poslednjega kola stalo na čelu tabele. Obe moštvi, Mars in Reka, sta znani po svoji lepi in fair igri in bosta isto predvedli prav gotovo tudi v nedeljskem srečanju. Čisti dobiček je namenjen za božično revni deci. Upati je, da bo ves viž prisostvoval tekmi. Uspeh se bo poznal na igralcih, ki bodo zaigrali z večjo voljo. Važnejši pa je še inkaso. Tekma se vrši na igrišču Reke ob 14. uri.

SK Reka. Poziva se B-moštvo, da odda kompletno opremo s plavilni dresi in plavilni hlačkami. V nedeljo ob 13.30 naj bodo v klubovi garderobi : Iremelj, Debevo, Furlan, Koril, Drage, Kamilo, Piko, Zorc, Tomažič, Kori. Igra se prijateljska tekma z Marsom.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega predragga strica, gospoda

ing. VINKA STRGARJA

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom najtoplejše zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni veleč. župniku g. F. S. Finčgarju, ki je pokojnemu podelil sv. zakramente, zdravniku dr. V. Špurnu, čč. duhovščini, zastopniku g. ministra za rube in šume g. ing. Chelki, zastopnikom kr. banske uprave, mestne občine ter drugih oblasti, korporacij, društev in podjetij, akad. pevskemu zboru, trbov. oktetu rud. nameščencev in trbov. rud. godbi za prečestitvo petje in godbo, gg. govornikom : g. univ. prof. ing. I. Pehaniju v imenu Udrženja rud. in topiln. inženjerjev, g. inž. Zupančiča v imenu nameščencev rud. glavarstvu, g. Šobru v imenu Bratovskih skladnic, g. inž. Verbiču v imenu stanovskih tovarštev in g. Murnu v imenu rudarjev. Iskrena hvala vsem deputacijam rud. nameščencev in rudarjev iz revirjev in svetilcem ter končno vsem prijateljem in znancom, ki so draga nam pokojnika spremlili v tako častnem številu.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1934.

11477

Globoko žalujoči ostali.

Resen incident v tolminskih hribih

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi se je v vasi Čadri v tolminskih hribih pripetil incident, ki je silno razburil vso okolico. Dva karabinjerja, ki sta aretirala nekega nedolžnega vlačiča, sta bila napadena od skupine neznanih ljudi in lahko ranjena. Napadali so tako rešili aretiranca in se skupno z njim umaknili v bližnjo gozdov. Se tisto noč so bili v Čadri aretirani vsi možje in fantje ter odgnani v Tolmin, vendar preiskava doslej še ni dala nikakih pravih rezultatov.

O podrobnostih dogodka so objavili italijanski listi krajša poročila, iz katerih po-snemamo : V petek, 7. t. m. popoldne sta se oglasila v Čadri karabinjerja Viktor Mantovani in Armando Cipolla ter aretirala nekega Jakobu Ruto (Rutarja?). Odvedla sta ga vklejenega po stranskih potih iz vasi do prišli proti Tolminu. Ko pa so okrog 18. ure prišli do nekega zidu, ki je pol kilometra oddaljen od vasi, je nekaj neznanec, ki so bili skriti za zidom, napadlo karabinjerja s kamenjem. Karabinjerja sta bila lažje ranjena in sprva tako presenečena, da sta aretiranega Ruto izpustila. Zbežal jim je za ostalimi neznanec v bližnji gozd.

Ko sta se karabinjerja nekoliko opomogla, sta takoj pričela zasledovati napadalce in ubežnika, vendar zaman, tako da sta se nazadnje sama ponoi vrnila v Tolmin. V Tolminu je bila takoj na nogah vsa policija, kateri so se pridružili poleg karabinjerjev tudi obmejni miličniki in financirji. Pod vodstvom goriškega karabinjerskega kapetana Baronisa, ki je v ta namen še ponoi prispel iz Gorice, so organizirali obsežno preiskavo, ki so jo razširili na vse tolminske gore. V Čadri je bilo že naslednje jutro aretiranih mnogo ljudi. Listi so izrazili tudi nado, da bo dogodek v nekaj dneh do kraja pojasnjen. Poteklo pa je že nekaj dni, vendar v listih še ni nikakega poročila o rezultatih preiskave.

— Fašistično časopisje se je te dni silno razsrdilo nad nekimi francoskim novinarjem, ki je v pariškem listu »Le Figaro« zašel svojo reportažo iz Srednje Evrope —

— Trstu, ki da je »evropski kotic« odločilnega pomena. (Dopisnik je mislil pri tem na nemško nevarnost, ki še vedno preti Trstu.) Fašistično časopisje najprej ugotavlja, da se Trst »nahaja« v Italiji, in sicer v Mussolinijevi Italiji, ne pa v Srednji Evropi, potem pa pristavlja dobesedno : »Hodemo pojasniti na tem mestu, da v ta odločilni kotic Evrope ne bodo nikdar stopile niti železne, za pohod proti jugovzhodu oborožene noge, niti primitivni bosonožci kozje kože, do zob oboroženi za pohod proti Tiljmentu.«

— Slovenska mati pri Mussoliniju. Med zadnjimi novostmi fašistične demografske politike je »materinski in dečji dan«, ki ga hoče fašistična Italija proslaviti v znamenju čim večje plodnosti italijanske žene. Matere z največjim številom otrok iz vseh 92 italijanskih pokrajin bo na ta dan sprejel v posebni avdienci sam Mussolini. Zanimivo je, da bo tržaško pokrajino zastopala — Slovenka Josipina Čeh iz Slavine pri Postojni, ki ima šele 37 let, a že 11 zdravih otrok, med njimi 7 fantov, kar ponovno dokazuje, da je naše kraško ljudstvo zdravo in trdno in da je porast prebivalstva tržaške pokrajine pripisati le naši dežel, ne pa mestu.

— Železniška nesreča na poročni progi. V četrtek, 13. t. m. zvečer se je nad poroško vicinalno železniško progo v bližini Grižnjana zaradi poslednjih nalivov utrgal velik plaz zemlje, ki je deloma zasul baš tam mimo prihajajoči vlak ter nekaj vagonov vrvel s tira, da so se prevrnili na drugo stran proge. K sreči je plaz polzel po hribu proti progi bolj polagoma in je vlak vozil z zmanjšano brzino, tako da nesreča ni zavela večjega obsega. Le nekaj oseb je bilo lažje ranjenih. Vozovi so bili seveda hudo poškodovani. Ker je plaz zasul okrog 200 m proge, je bil promet prekinjen nekaj dni.

— Nesreča. V Budanjah na Vipavskem je nekega Bernarda Mislaja konj tako močno brcnil v trebuh, da je možakar, ki ima 54 let, obležal na mestu v nezvesti. Prepeljali so ga takoj v goriško bolnico, kjer je pa še istega dne umrl.

— Nov balilski dom so otvorili pretekli nedeljo pri Sv. Ivanu v Trstu.

že toliko lepih uspehov, na rednem klubovem običnem zboru koncem januarja prihodnjega leta daleko zadovoljivejšo njegovo poročilo. Poročilo finančnega stanja lahkoatletске sekcije, ki ga je podal g. D. Sancin, beleži tudi več izdatkov, kakor prejemkov, ki pa gredo popolnoma na rovaš velikim investicijam za ureditev tekmovalnih naprav v zvezi z drž. prvenstvom, ki se je letos moralo vršiti na našem igrišču.

Predsednik kluba g. I. Sancin je, ugotavljajoč krasne uspehe, ki so jih klubi težavnim denarnim razmeram dosegli vse sekcije in istočasno zaznamovale zelo velik napredek, pozval vse navzoče, da s podvojen silo v delu za napredek kluba pripomorejo do zboljšanja finančnega položaja kluba in pomagajo postaviti take nove temelje, da se bo mogla v letu 1935, ko slavi klub 15-letnico svojega plodonosnega delovanja na telesno-vzgojnem polju, zaključiti bilanca v vseh oziirih v pozitivnem smislu.

Na zaključku je občni zbor sprejel stvarne predloge g. Stanka, naj ostane staro vodstvo kluba še do rednega občnega zbora koncem januarja l. 1935 neizpremenjeno in naj sanacija klubovega gospodarskega stanja izvede poseben odbor, katerega sestava je že sama na sebi dala garancijo za ugodno in pozitivno izvedbo danih nalog. Da je klub kljub težkim razmeram izvedel poverjeno mo nalogu v vsakem oziru uspešno, je dokaz soglasna zaupnica, ki jo je navzoče mnogostevilno članstvo izreklo vsem poštovnim voditeljem kluba, ki stopa v svoje jubilejno leto (15-letnica) zroč z velikim zadovoljstvom na svojo plodonosno preteklost kot prvobornilci propagande v mnogih sportnih panogah v naši banovini.

— Poročilo uprave igrišč, ki ga je podal upravnik carinarne g. Fabjan, ugotavlja, da so se izdatki gibal v istih višinah, kakor v prejšnjih sezonah, dočim so dohodki, ker ni bilo tekmovalja za državno prvenstvo, padli skoraj za 100 odstotkov. Tudi blagajniško poročilo g. ravatelja šetne je v začetnih odstavih zvenelo precej pesimistično. Toda njegovo nadaljevanje je kljub težkemu finančnemu položaju v katerem se nahaja klub, zmagalo po bolj optimističnih strunah v zvezi z dejstvi, da se je že mnogo napravilo za ureditev in saniranje klubovega gmetnega stanja in zaključil, da bo, uverjen, da bodo merodajni krogi pokazali v najkrajšem času napram klubu, ki je toliko žrtvoval za propagando telesne vzgoje in žel

Čuvajmo Jugoslavijo!

Marcello Tinsayre

Upornica

Roman

»Ker mi zadostuješ ti in ker sem zadovoljna, da živim zate in zase... In čudim se ti, da te mahoma obhaja želja po očetovstvu!.. Tolikokrat si mi pravil, da te otroci dolgočasijo...«

»Tujci otroci, da!... Razen tega pa ne mislim na otroka kot takega: v otroku vidim samo novo, močno, neporušljivo vez med nama...«

»Ali najina ljubezen ni dovolj močna?«

»Po pravici povej, Jozana: jeli, da si ne želiš otroka?«

»Zdaj ne — ne...«

Noël je bil užaljen...

»Ali se bojiš, da ne bi bil Claudeu na poti?«

Ko je tako vprašal, ni videl Jozaninega pogleda, ni ga čutil, tega skrbečega, kljubovalnega pogleda, ki se ga je bal.

»Da ne bi bil Claudeu na poti?... Ne vem, kaj bi čutila, če bi imela še enega otroka... Radost, ponos, nežnost, gotovo da, a vse to ne bi izpremenilo mojih čustev do Claudea... Nikoli ne...«

Nadejal se je drugačnega odgovora.

»In razen tega,« je nadaljevala, »vse to bi bilo v mnogem odvisno od tebe.«

»Od mene?«

»V meni je nagonska potreba po izenačenju... Ti pa Claudea ne moreš ljubiti, ne moreš ga sprejeti v svoje srce, kakor storijo nekateri moški z otrokom svoje žene... Na duha tvoje duše se skriva srd na uboga otroka... Oh, saj ti ne očitam!... Odkrito-erčno želiš biti dober in velikodušen, in nihče ti ne more očitati te mrznje.«

»Mrznje... To je huda beseda...«

»Priznam!... Beseda pomeni nemara več, nego sem hotela reči... Reciva torej: mučnega občutka... To je naravno... A tudi Claude ne more za to, da ti je njegova navzočnost in njegovo bivanje muka...«

In tiho, z glasom, ki so ga dušile solze, je dodala:

»Prav zaradi njega se — zdaj — ne morem poročiti s teboj...«

Bližala sta se Armenovskemu paviljonu. Ze so se svetlikale luči skozi grmovje. Gosli so igrali napet italijanskega valčka, toda na ogrski način — tako divje, nemirno, nervozno in koprneče, da valčka ni bilo spoznati. Ljudje, ki so hodili mimo, so se ustavljali in poslušali... A kaj je bilo Noëlu mar te godbe in bledega meseca in objetih dvojic vsega sveta?

Jozana, ki je stopala zraven njega, se je časih oglašila:

»Prosim te — nikar tako hitro ne hodi...«

Za trenutek je udržal korak, nato je pa spet tem hitreje pohitel dalje...

Jozana ga je došla in se mu obesila na komolec:

»Povej prijatelj, ali sem te hudo ranila?«

»Hudo!«

»A vsaka ženska bi me razumela.«

»Nikar!... Spominjam se besed, ki si jih izrekla nekega večera, ko sva govorila o tisti ženski iz 'Sinje hiše'... Nekatero žensko so bolj ljubili žene kakor matere. Te ljubijo v otroku njegovega očeta...«

»To ničesar ne dokazuje... So tudi ženske, ki ljubijo otroka zaradi njega samega, pa naj bi jim bil oče še tako mrzek...«

»Ker živi v njihovi notranjosti slepi materinski nagon... Ti pa tega nagona nisi imela...«

»Izprava ga nisem imela... Mar misliš, da sem z veseljem pričakovala otroka... v okolnostih, ki jih poznaš?... Ohupana sem

bila... Otrok je prišel na svet... In potem se je razvil čustvo materinske ljubezni... tako močno... tako močno... Ločilo se je od ljubezni... in od spomina na ljubezen... Zdal ljubim Claudea zaradi njega samega...«

Naštevata je razloge, ki sta jih imela, da bi morala biti srečna, in je bila to pot — kar pri njej ni bilo zmerom — mehka in spravljiva.

A dasi se je Noëlova jeza podela, je vendar ostala v njem bridka žalost... On, ljubeči mož, ni razumel Jozane... To razlikovanje med ljubeznijo in materinskim čustvom se mu je zdelo nesprejemljivo. Ali ni hotela Jozana spretno ovreči svojega lastnega priznanja, da ženske v otroku najbolj ljubijo otrokovega očeta?... Ne, bila je odkritosrčna... Izražala je trenutno misel, stranske misli se pa sama ni zavedala.

Čustvo žene, matere ljubeče ženske, vsa ta čustva, ki so se mešala drugo z drugim in upirala drugo drugemu, ta čustva, ki bi se bila morala medsebojno izključevati in so vendar obstojala drugo zraven drugega, so bila za Noëla nepredirna noč in nedogledno brezdnost!

Njegovemu duhu se je kar vrtelo pred skrivnostjo ženskega srca, ki je moškemu prav tako neznana in prav tako strašna, kakor skrivnost ženskega telesa...

»In tako bo zmerom, do konca najinega življenja,« je mislil, »zmerom, dokler naju bo ločil ta otrok s svojo navzočnostjo, s svojim bivanjem, s liko in imenom, ki jo zbujajo v njenem spominu, s svojim smehljajem, ki ni njen smehljaj... Z vsem, kar je v njem ostalo od onega drugega — od njegovega očeta!... Če bi midva z Jozano dobila otroka, ga ne bo pozdravila s čisto radostjo... Bala se bo, da ne bi odjedel prvemu trohcu njegovega deleža... Da, če bi izgubila Claudea, potem nemara...«

Noël se ni upal misliti svoje misli do konca.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—, dopolnil in tenitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le. če zahtevate od Oglasne oddelka »Jutra« odgovor priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

PRI HRIPI, INFLUENCI, PREHLADU

priporočajo navadno tudi masažo, — za masažo je dobra »Alga«. Pri hripi, influenci, prehladu, namočite rutico z »Algo« in nalahno masirajte bolniku prsa, hrbet, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z »Algo« ublažuje bolečine, krepi in osvežuje bolnika. Po masaži pride mirno in zdravo spanje.

»ALGA« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah, steklenica Din 14.—.

leg. S. br. 18117-32.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Knjigovodilno

»Mam za Kranj. Ponudbe na: »Sasa«, Gradisce št. 17 33296-4

Milajšo deklico

za pomoč v trgovini sprejmemo takoj. Vprašati pri »Elektroton«, Tavčarjeva 3, mod 8. in 10. uro dopoldne 33294-1

Pošteno dekle

pridno in snažno, ki dobro kuha in tudi dobro opravlja vsa druga hišna dela — sprejemamo. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«.

Stalna prevoznika

rabi trdnja. Ponudbe s ceno tedensko ali mesečno na oglasni oddelk »Jutra« pod »Prevozniki«. 33292-1

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

2000 Din plačam

kislo, ki mi preskrbi službo portirja v večjem hotelu. Zmožen sem kajveje in zanesljivo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod znako »2000«. 33295-2

Milajša kuharica

kehi premeniti mesto. Najraje bi šla v večjo restavracijo ali hotel kot pomočnica kuharica. Nastop s 1. ali 15. januarjem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 33293-2

G. Th. Rotman:

Vožnja s kolesom in njene posledice

Kapital

Družabnika

Knjižico

Hranilne knjižice

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Nogavice, rokavice,

damsko perilo, kravate itd. od danes naprej 15 % popusta od reklamnih cen v izloži. — Nogavice »Bemberg«, Miklošičeva cesta 14 34702-6

Vesele božične praznike

kehi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se priporočajo za obilni obisk trgovca F. M. SCHMITT Pred škofovo 2, Ljubljana, Lingarjeva ulica št. 4. 10530-6

2 smučarski obleki

za 9 in 10 let, voziček za punčko — ter emajlirano otroško posteljo z vložkom in zimsko prodam. Skrabčeva ulica št. 9 33337-6

Primerna božična darila

priporočajo za znižanih cenah modna trgovina Ig. Žargi, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 11. 33296-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenca

zdravega, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo sprejemamo v trgovino mehanike blaga s hrano in stanovanjem v hiši. — Balon Josip, Jesenice. 33288-44

Prodaj

Vozičke za punčke

guglanje konje, trčkanje, druge igrice za Božič pod reklamnih cenah pri S. Reboj & drug Ljubljana, Gosposvetska 13. 84-6

Pumparice

porvinski, obleke, perilo itd. najceneje pri trdnji Presker, Sv. Petra c. 14. 1053-6

Smučji in sanke

od najcenejših do najfinjših v največji izbiri nudi izdelovalec M. Fajfer, Ljubljana, Trnavska ul. 35 — telefon 3340. 33290-6

Usnjarna v Ptutu

z trgovino in stanovanjem bomo napredovali. Dopise na oglas, oddelk »Jutra« pod znako »Usnjarna Ptuj«. 34715-20

Posestvo

obstoječe iz leta 1928 zgrajene hiše, hleva, kolenca, vodovod napeljan v kuhinjo, s sadnim vrtom in njivo, zelo rodovitna zemlja, blizu postaje prodam za 48.000 Din. Spitaler Štefan, Pedgora 2, pošta Dol pri Ljubljani. 33317-20

Kapital

Družabnika

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Knjižico

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

NEKAJ, KAR VAS BO VESELILO!

Vsako leto nudi založba »Priatelj« svojim bralcem za majhen denar krasne knjige.

10 rodbinskih knjig in 12 števk »Priatelja« dobite za Din 9.— na mesec.

10 lepovernih romanov in 12 števk revije »Priatelj« pa za Din 12.— na mesec.

Če naročite obe zbirki (20 knjig, 2000 strani) in 12 števk »Priatelja«, dobite vse to za Din 18.— na mesec.

Ali hočete, da Vam pošljemo dva romana zastoj na ogled?

Morda knjigo Aleksandra Dumasa: »Črni tulpan« in knjigo Pierrea Louysa: »Ženska in močitelj«?

Slavni DUMAS, ki ga tudi Vi gotovo poznate, pripoveduje o ječarjevi hčeri, ki na čudovit način reši po nedolžnem zaprtja plemiča, učenjaka, očeta črnega tulpana. To je roman za ženska srca in odraslo mladino.

LOUYSA pa opisuje žensko in močitelj. To je roman ljubezni in strasti pod zvočnim spanskim »vincom«, zgodba nepravilnih, čudovitih razpletov, pesem sevilskega karnevala... Knjiga je bogato ilustrirana. — NI ZA MLADINO! — Ta knjiga je namenjena samo moškim, da spoznajo, kakšna sieva lahko postane moški, ki ga slepo vodi za nos demonska ženska.

PIŠITE dopisnico na Upravo Dalmatinova ulica 10-22, Ljubljana, pa dobite dve knjigi brezplačno na ogled.

Hranilne knjižice

podeželskih zavodov, večje zneske takoj kupim. Ponudbe s ceno in zneskom na naslov »Kaven«, Ljubljana, poštni predal 150. 33292-36

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivnico

lepo opremljeno, s štirimi kabinih damskega oddelka, centralnim aparatom za sušenje las, na prometnem prostoru v Ljubljani, radi boljši prodajni oddam v najem s 1. januarjem. — Pismene ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod znako »Brivnica Ptuj«. 34715-20

Mesnico

dobro vpljeno na prometnem kraju tako od 4 d. m. radi družinskih razlogov, na prodajni oddam v najem s 1. januarjem. — Pismene ponudbe na oglas, oddelk »Jutra« pod znako »Mesnica Ptuj«. 34715-20

Posestvo

obstoječe iz leta 1928 zgrajene hiše, hleva, kolenca, vodovod napeljan v kuhinjo, s sadnim vrtom in njivo, zelo rodovitna zemlja, blizu postaje prodam za 48.000 Din. Spitaler Štefan, Pedgora 2, pošta Dol pri Ljubljani. 33317-20

Kapital

Družabnika

Knjižico

Hranilne knjižice

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

Jača

Pridelki

</